

NAUJIENOS

VISŲ LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS UŽ TAUTOS LAISVĘ

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

VOL. LXVII

Price 25c

Chicago, Ill. — Penktadienis, Friday, May 9, 1980

Nr. 89

SENATO DAUGUMA PATVIRTINO ED. MUSKIE

LIETUVIAI POLITINIAI KALINIAI KANKINAMI BEPROTNAMIUOSE

(Tęsinys)

Čia pateikiame sąrašą psichiatrus. Sugauta kryžių atvežus kankinamų lietuvių, kad prisimintume tuos mūsų tautos kankinius savo susirinkimuose ir keltume jų kančią kitatačių spaudoje, radijuje.

21) Tamonis Mindaugas, gimęs 1940.VIII.28 Vilniuje, inž. chemikas technologas, techn. mokslų kandidatas, nuo 1969 m. Paminklų konservavimo instit. chemijos laborant. katedros vedėjas, poetas, vedęs, 2 vaikų tėvas. Už savo įsitikinimus, už atsisakymą Kryžkalnyje restauruoti paminklą tarybinėi armijai ir reikalavimą pastatyti paminklą nukentėjusiems Stalino kulto laikais, 1974.VI.17 uždarytas Vilniaus psich. ligoninė (Vasaros g. 5).

Chemikaliai jam atnešė 18 komos būklių. Gydyt. Vaiciūnienė (rusė) Mindaugui leido tokias didesnes insulinų dozes, kad jos išsiskaidavo soka. Netekęs sąmonės, suleidus gliukozę, pradėdavo ją atgauti, blaškytis, dėl to kelioms valandoms būdavo pririšamas prie lovos. Po trijų mėnesių nežmoniško „gydymo“ palauiža sveikata paleistas namo.

1975.VI.27 vėl buvo uždarytas psich. ligoninė. Po mėnesio paleistas. Nepakelėsi sūnaus nelaimės, 1975.VI.29 širdies priepuoliu mirė jo motina. 1975 metų lapkričio 5 d. Mindaugas paslaptimis aplinkybėmis žuvo po traukinio.

22) Zubavičius, išvežtas į SR-PSK psich. instit.

23) Žyprė Algirdas, s. Prano, g. 1927.VII.7 Pakalniškių km., Skuodo vls., Kretingos aps. gimn. mokini., nuo 1944 m. rusų okupuota, motina išvežta į Sibirį, slapstėsi, vėliau veikė partizanuose, 1956 m. pasinaudojęs amnestija dirbo Kaune prie statybos darbų.

1958.I.4 suimtas, IV.23 Vilniuje nut. 25 m., kalintas Mordovijos konc. stov. 1973.X.13 uždarytas psich. ligoninė Mordovijoje, Barašovo lag. 385 3 12. Ten pakartotinai muštas, injekcijomis bandyta sunaikinti jo mentaliteta, palauiža jo tvirtą charakterį. Laikytas ir Maskvos Butyrkų kalėjime. Žalojantis chemikalai sugadino širdį, nusiropo, pablogėjo regėjimas, atsirado smarkių kepenų skausmai.

1979 m. perkeltas į spec. psich. ligoninę Kazanėje, nors psichiškai „sveikas“, prievarta „gydomas“ pavojingais vaistais.

KALENDORELIS

Gegužės 9: Ita, Hermis, Auslė, Rasa, Linksminė, Džiugas, Garnis.

Saulė teka 5:40, leidžiasi 7:51.

Oras vėsus, vakare gali lyti ar net sniegiuoti.

Adresas: 420082 Tatarskaya AS-SR, Kazan, UL Ershova 49, uche. UE-148, St. 6.

(ALT Informacija)

STEIGIA NAUJĄ TREMTINIŲ CENTRĄ

WASHINGTON, D.C. — Prezidentas Carteris paskelbė, kad vyriausybė nutarė įsteigti naują Kubos tremtinių centrą Arkansas valstyje, Fort Chaffee kareivinėse.

Floridon per tris savaites atvyko 19,000 jaunų vyrų ir moterų. Amerikiečiai nebuvo pasiruošę tokiam dideliui tremtinių sraui. Teko juos sutalpinti palapinėse. Bet vakar jau pritrūko maisto. Tremtinių skaičius kasdien didėja, todėl ir nutarta atvykusius vežti tiesiai į Arkansas. Ten bus arčiau prie maisto šaltinių.

Pakraščių sargai stengiasi atvykstančius patikrinti, kad čia neįsibraitę nepageidaujami elementai, kurie gali bandyti neramumus sukelti.

VIENAS SUIMTASIS NOREJO NUSIZUDYTI

WASHINGTON, D.C. — Žurnalistas O. Fallaci, kuri savo laikui turėjo progos pasikalbėti su mulla Chomeini, ilgesnį laiką pabuvusi Teherane, paskelbė straipsnį, kuriame tvirtina, kad vienas suimtas amerikietis bandė nusižudyti. Jis buvo tiek studentų ir parinktų specialistų tardomas ir klausinėjamas, kad jis neteko kantrybės ir bandė nusižudyti. Jam labai įgriso nuolatinis to paties klausimo kartojimas. Bandant nusižudyti jis gerokai susižeidė. Teko vežti į ligoninę, kad gydytojai padėtų.

Žurnaliste Fallaci išsikalbėjo su graikų katalikų vyskupu Hilarion Capucci. Paašikėjo, kad į Amerikos ambasadą buvo įleisti keli dvysininkai, bet jie nematė visų amerikiečių. Viduje viską tvarkė ir vedė vadinami studentai, bet jie buvo tikri mullas Chomeini agentai. Pradžioje amerikiečius apklausinėjo patys studentai, bet vėliau kelis kartus buvo atsiųsti rusai specialistai.

CARTERIUI SEKASI PIRMINIAI RINKIMAI

WASHINGTON, D.C. — Prieš prezidentą Carterį buvo pavyrta didoka kampanija, bet antradienio pirminiai rinkimai parodė, kad senatorius Kennedy negali su juo susilyginti.

Indianos valstyje prezidentas gavo 338,326 balsus ir konvencijon pravedė 53 atstovus, o senatorius Edward Kennedy surinko 192,305 balsus ir pravedė 27 atstovus.

N. Carolinoje prez. Carteris gavo 519,385 balsus ir pravedė 58 atstovus, o sen. E. Kennedy gavo 131,423 balsus ir pravedė 13 atstovų.

Tennessee valstyje prezidentas Carteris gavo 218,588 balsus ir pravedė 44 atstovus, o sen. Kennedy gavo 52,915 balsus ir pravedė 11 atstovų.

Izraelio karo laivai ir malūnsparnis įsiveržė į Damour miestelį ir užmušė keturis palestiniečius partizanus. Susisąjūdas įvyko prie vieškelio.

IZRAELIO KARIAI ISIVERŽE Į LIBANĄ, UZMUŠE KETURIS PALESTINIEČIUS

VISI IZRAELIO KARIAI SUGRIZO Į KARO LAIVĄ IR GRIZO Į IZRAELĮ

BEIRUTAS, Libanas. — Praeitą naktį prie Libano kranto priplaukė Izraelio karo laivai, išskėlė grupę partizanų ir pasiuntė juos į Damour miestelį. Izraelitai įsitaisė laukuose, tarp Damour ir Saksakiyeh vietovių, ir sulaukė pravažiuojančių palestiniečių kariškių automobilių. Vieno tokio susirėmimo metu izraelitams pavyko nušauti du palestiniečius partizanus, o kiti buvo nušauti Saksakiyeh vietovėje. Izraelitams padėjo malūnsparnis, kuris sekė visos apylinkės judėjimą ir pranešė nėjo pakelėje laukiantiems izraelitams.

Izraelitai, palikę keturis partizanų lavonus pakelėje, pareiškė, kad tai buvęs kerštas už palestiniečių įsiveržimą į žemės ūkio farmą ir nužudymą trijų izraelių. Izraelio karo laivai, surinkę grįžusius Izraelio partizanus, juos išsivežė į Izraelį.

BREŽNEVIUI VIS DAR RŪPI OLIMPIADA

MASKVA, Rusija. — Tarpautinio olimpinio komiteto pirmininkas lordas Killanin kalbėjosi su Leonidu Brežnevu apie galimybę skėmingai suorganizuoti Maskvos olimpiadą. Brežnevas pasiūlė negroti tautinių himnų olimpiados metu, kad tas palengvintų Vakarų Europos valstybėms atvykti į Maskvą. Brežnevas mano, kad olimpiadas reikia išskirti iš politikos.

Sovietų pareigūnai iki šio momento kalbėjo apie tik vieną JAV boikotą prieš olimpinis žaidimus, tačiau lordas Killanin pažymėjo Brežnevui, kad daugiau

VOGE SOCIALINĖS APDRAUDOS ČEKIUS

CHICAGO, Ill. — Nustatyta, kad Chicagoje buvo sudaryta organizuota grupė žmonių socialinės apdraudos, įvairios valdžios paramos ir maisto kortelėms vogti ir vogtais čekiais šie asmenys varė pelningą biznį. Apskaičiuota, kad už svetimus čekius iš valstybės išdėsimta net 400,000 dolerių.

Socialinės apdraudos čekių vogimas buvo gerai organizuotas. Jis prasidėjo pačioje įstaigoje, kai čekiai buvo pradami ruošti ir siųsti. Juos vogdavo ir kai laikanešiai atnešdavo į didelius namus ir namų prižiūrėtojai juos gražiai išrinkdavo iš didelės lašų krūvos. Tiems čekiams reikėdavo pagaminti klasotus parašus ir rasti krautuves, kurios sutikdavo čekius išmaišyti — paversti pinigais.

Šie čekių klastojimo specialistai policijai jau yra žinomi, bet grupėje veikė didesnis klastotojų skaičius. Jiems ruošiamą byla ir jų laukia kalėjimas. Nukentėjo tie, kurie čekių laukė, laukė ir vis negavo.

LIBIJOS DIPLOMATAI NENORI VAŽIUOTI

WASHINGTON, D.C. — Valstybės departamentas įsakė keleriems Libijos diplomatomams susirinkti savo daiktus ir važiuoti namo. Departamentas patyrė, kad diplomatai vertėsi labai ne diplomatiniu darbu, kabinėjosi prie kitų valstybių piliečių, įsakinėjo, ką jie turi daryti ir ko nedaryti. Jiems buvo uždrausta važinėti po sostinės apylinkes ir įsakyta pasirošti keliolai namo. Departamentas pastatė kelis FBI agentus prie Libijos ambasados, kad diplomatai niekur neitų ir prie tremtinių nesikabintų.

Jie nuslebo Valstybės departamentą, kai pranešė, kad jie neklausys įsakymo važiuoti namo, bet niekur neišeis iš ambasados. FBI agentai tiems keleriems Libijos diplomatomams pasakė, kad jie, kai išeis iš ambasados rūmų bus suimti, nuvežti į aerodromą ir įsodinti į lėktuvą, kuris nuvežs juos tiesiai į Libiją.

MILIJONAS JUODŲJŲ SVEIKINO POPIEŽIŲ

NAIROBI, Kenija. — Praeitą trečiadienį didžiausioje Kenijos parke popiežius Jonas Paulius II laikė mišias milijonui juodųjų. Antradienį Nairobi apylinkėse lijo smarkus lietus, didysis miesto parkas dar buvo šlapias, kai suėjo nepaprastai didelis žmonių skaičius. Vieni norėjo savo akimis pamatyti popiežių, o kiti norėjo paklausti jo maldų.

Nairobi mieste gyvena 750,000 gyventojų, bet į popiežiaus maldas susirinko žmonės iš visų Nairobi apylinkių. Popiežiaus balsas, kalba ir mintys padarė labai gerą įspūdį klausytojams.

— Ketvirtadienį aukso uncija Europoje kainavo \$527.

94 SENATORIAI BALSAVO UŽ EDMUNDĄ S. MUSKIE

KETVIRTADIENĮ PREZIDENTAS CARTERIS PRISAIKDINO E. MUSKIE VALSTYBĖS SEKTORIAUS PAREIGOMS

Edmund S. Muskie

WASHINGTON, D.C. — JAV Senatas trečiadienio vakarą, 94 balsais prieš 2, patvirtino sen. Edmundą Muskie Valstybės sektoriaus pareigoms.

Senatorius Muskie nuoširdžiai padėkojo senatoriams už pareikštą tokią didelį pasitikėjimą ir prisipažino, kad jis to pasiūlymo nesitikėjo. Muskie praleido Senate 22 metus, žino senatorių vedamą darbą ir asmeniškai pažįsta visus senatorius, net ir tuos du, kurie už jį ne balsavo. Jis neturįs pykčio nė vienam senatoriui, nes jis žino, kad jų sąžinė neleisdžia jiems kitai valstybių piliečių, įsakinėjo, ką jie turi daryti ir ko nedaryti. Jiems buvo uždrausta važinėti po sostinės apylinkes ir įsakyta pasirošti keliolai namo. Departamentas pastatė kelis FBI agentus prie Libijos ambasados, kad diplomatai niekur neitų ir prie tremtinių nesikabintų.

Jie nuslebo Valstybės departamentą, kai pranešė, kad jie neklausys įsakymo važiuoti namo, bet niekur neišeis iš ambasados. FBI agentai tiems keleriems Libijos diplomatomams pasakė, kad jie, kai išeis iš ambasados rūmų bus suimti, nuvežti į aerodromą ir įsodinti į lėktuvą, kuris nuvežs juos tiesiai į Libiją.

Manoma, kad ketvirtadienį prezidentas pakvies senatorių į Baltuosius Rūmus ir prisaikdins jį Valstybės sekretoriaus pareigoms.

Praeitą sekmadienį senatorius Muskie buvo nuykęs į David vasarvietę, kur turėjo progos išsikalbėti su prezidentu ir saugumo tarybos nariais apie reikalingą suderinti krašto apsaugą. Senatorius Muskie žino, kad užsienio politiką nustato valstybės prezidentas, bet Muskie išsiderėjo teisę tvarkyti ir skelbti JAV užsienio politikos pareiškimus. Paskutiniu metu užsienio politikos pareiškimus paskelbdavo ne tik pats prezidentas, bet užsienio politikos pranešimus paskelbdavo ir saugumo tarybos pirmininkas Zbigniew Brzezinski. Kol Brzezinski pareiškimai derinasi su visuo sektoriaus Cyrus Vance pareiškimais, tai nebuvo jokių konfliktų, bet kai prezidentas paklausė Brzezinskio, patarėnį eiti kitokią politiką negu sekretorius siūlė, tai Cyrus R. Vance atsistatydino. Kai prezidentas šį klausimą aptarė su jais, kinkais krašto apsaugos ir kitai pareigūnais ir susitarė, tai sen. Muskie sutiko eiti sekretoriaus pareigas.

Didelė Senato dauguma — respublikonai ir demokratai — balsavo už sen. Muskie. Prieš jį patvirtinimą balsavo tik trys N. Carolinos sen. Jesse Helms ir New Hampshire sen. Gordon Humphrey. Pirmajam nepatinka

PAPILDOMI IRANO SEIMO RINKIMAI

TEHERANAS, Iranas. — Irano Revoliucinės tarybos sekretorius mulla Behešti pareiškė, kad penktadienį, gegužės 9 d., visame krašte bus praversti papildomi rinkimai į Islamo seimą.

Irano prezidentas Bani Sadr norėjo naujo rinkimų įstatymo seimui praversti, bet mulla Chomeini ir kiti mulos patarė naujo seimo įstatymo neruošti. Mulla Chomeini ir Revoliucinė taryba pramatė, kad naujas seimas didelių dalykų nesvarstys.

Pirmas naujo seimo klausimas bus naujos vyriausybės aptarimas. Antruojų klausimu bus amerikiečių teisinė padėtis. Kaip seimo dauguma pasisakys, taip ir nutars. Jeigu seimas nesutartų dėl amerikiečių likimo, tai tada turėtų visą reikimą pavesti vyriausybei.

Vėliau seimas gal svarstysiantis maisto klausimą. Maistas retėja ir gyventojų tarpe yra labai didelis susirūpinimas. Turės spręsti, iš kur teks maistą įsigyti.

— Lietuvių Krikščionių Demokratų Sąjungos konferencija yra šaukiama Chicagoje 1980 m. gegužės 21 ir 25 dienomis. Memorial Day savaitgalį. Konferencija įvyks Sv. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. Konferencija pradės ma. 10 val. ryto gegužės 21 d., šeštadienį.

— Kandidatuojantis kaip nepriklausomas John Andersonas, norėdamas gauti JAV žydų balsus, prižadėjo Jeruzalę pripažinti Izraelio sostine, jeigu bus šrinktas prezidentu.

— Prez. Carterio vedama užsienio politika, o antrasis nepasaukė, kodėl jis balsuojąs prieš senatoriaus Muskie patvirtinimą. Senate buvo, bet ne balsavo nei už, nei prieš sent. Edward Kennedy, sen. Patrick Leahy ir Aliaskos sen. Mike Gravel.

Sen. Muskie, eidamas Valstybės sekretoriaus pareigas, turės atsisakyti senatoriaus pareigų. Senatoriaus darbas jam patiks, ir jis būtų norėjęs jį tęsti. Senato užsienio komitetas, gavęs prezidento laišką apie sen. Muskie parinkimą Valstybės sekretoriaus pareigoms, be jokio apdelsinėjimo, 12-ką balsų prieš vieną, pasiuntė lašką Senatui, prašydamas patvirtinti sen. E. Muskie sekretoriaus pareigas. Senate buvo atlikti reikalingi formalumai, bet sen. Muskie visiems buvo tiek pažįstamas, kad jis mažai buvo apklausinėjamas.

Massachusetts valstijos gubernatorius J. Brennan paskyrė distrikto teisėją George J. Mitchell senatoriaus E. Muskie terminui baigti Senatą.

VLIKO ŽINIOS IS OKUPOOTOS LIETUVOS

TARYBINĖ MAFIJA

Jei blogi žmonės, suėję krūvon, sudaro jėgą, tai doriems žmonėms reikia padaryti tą patį.
(L. Tolstojus)

(Tęsinys)

Is tarybiniais studentais sugrąžinti turėdavo nemažai darbo. Studentai net nepagalvoja, kad kiekvienas aukštojoje mokykloje, rusiškioje liaudies ūkiui, žemės ūkiui, agro-romus, medikams, pedagogams, ruošiami ir šnipai. Is kruopščiai atinkti kandidatų sudaromos specialios grupės. Praėję pagreitintu būdu specialybės kursą, jie mokslą tęsia už uždarytų durų, ir niekas iš pašalinių nežino, ko juos ten moko. O moko juos to, ką turi žinoti saugumo darbuotojai. Toks "specialistas", baigęs aukštąjį mokslą, gauna diplomą kaip ir kiti jauni specialistai ir eina dirbti į gamyklą, žemės ūkį ar į mokyklą. Ir niekam neatina į galvą, kad tai diplomuotas saugumo agentas, specialiai paruoštas dirbti toje ar kitose srityje.

Reikia pripažinti — tokia velniška sistema duoda savo vaisius. Kiekvienam žmogui, kas jis bebūtų, yra užvesta asmens byla ir joje po kruopelytę kaupiami faktai ir fakteliai, kol apie jį jau galima konkrečiai pasakyti: tas žmogus patikimas, o tas ne. O kam gi reikia tų bylų? Šiuo metu tie duomenys reikalingi iškėliant tą ar kitą asmenį į vadovaujantį postą sprendžiant, ar išleisti į turistinę kelionę, užsienį ir pan. Bet svarbiausia ne tai. Galime ne abejojti — karo atveju vėl prasidės represijos ir tremimai. Aktyviausi disidentai ir jiems prijaunantys is karto atsiderių už grotų, o kraštutiniai atvejų, jie būtų tiesiog likviduojami. Ma-

žiau aktyvūs žmonės, bet nepatikimi, būtų tremiami į Sibirą. Pirmiausia šios kraugeriškos priemonės, tolygios nacistų genocido priemonėms, būtų taikomos mums, tautinių mažumų atstovams ir šalies pakraščiu gyventojams.

Be "pirmųjų skyrių" imonėse, saugumas miestuose dar turi visą eilę skyrių ir slaptų būtu. Tokie skyriai dažniausiai įsikūrę atskiruose nameliuose ir užsimaskavę kokios nors smulkios įstaigos ar statybinės kon-toros iškaba. Ten ir vyksta ty-lus, paprastai akiai nepastebi-mas, saugumo darbas. Butus KGB samdo komunaliniuose na-muose. Jie tarnauja šnipų me-džiagai rinkti. Koks nors sek-lys prieš atsilankydami paskam-bina, pavyzdžiui, savo "sefui": "Jonai, ar būsi namie? Aš atei-siu pas tave". Pašaliniai, girdė-dami tokį pokalbį, nieko blogo neįtaria. Tokia sistema labai pa-togi tuo, kad apsaugo seklius nuo išaiškinimo.

Kaip jau minėjome, pastaru-ju metu Lietuvoje saugumui darbo labai padaugėjo. Be vasa-rio 16-osios, čekistai Kaune dar "pažymi" gegužės 14-tąją — Ro-mo Kalantos susidėginimo die-ną. Nors svarbesnių gatvių san-kryžose ir svarbesnėse aikštėse visą laiką budi vienas ar du se-kliai, bet beveik prieš savaitę iki šios datos pradeda "dežuruo-ti" ištisi sekliai būriai. Jie sto-viniuoja po du ar tris, šneku-čiuojasi, pasakoja anekdotus. Bet nuo jų žvilgsnių nepasprun-ka nė vienas praeinančių žmo-nių būrelis, ypač jaunimo. Ma-

ža to, prie svarbiausių aikščių ir sankryžų, kur nors ketvirta-me ar penktame aukšte išnuo-muojami butai su telefonu, ku-riuose ištisas paras budi saugu-mo agentai, dažniausiai pensi-ninkai. Jie stebi, kad neįvyktų kokių nors sambūvių, ar, ne-duok Dieve, demonstracijų. Pas-tebeję didesni būri jaunimo, ypač vakare ar naktį, tuojau skambina į saugumą. Po 1977 m. rudens "Žalgirio" įvykių vi-sa tai vykdoma ir Vilniuje. Per futbolo ar krepšinio rungtynes, kada būna didesnis žmonių su-sibūrimas, salėse kas kelintas žiūrovas — saugumietis.

Vieni saugumiečiai nenuveik-tų ir dešimtosios dalies to, ką nuveikia, jeigu jiems nepadėtų daugelis šnipų. Tad kyla klausimas: kaipgi tūpama šnipų?

Pagal tai, kokių kelių ateina-ma į šį darbą, šnipus galima sus-kirstyti į tris grupes.

Pirmoje grupėje tie, kas atei-na tarnauti KGB iš ištikimimo. Didžiąją jų dalį sudaro rusai. Jie tiki, kad, tarnaudami saugumui, jie tarnauja komunistų partijai, kuri niekada neklydo ir neklysta. Kita dalis is šios grupės — rusų nacionalistai — tiki, kad tai padeda stiprinti Ru-sijos imperiją ir išlaikyti nepa-klusniąją Lietuvą Rusijos vald-žioje. Ypač saugumui vertingi šnipai rusai, gerai moką lietu- vškai ir besimašą lietuvių tar- pė. Į trečiąją šios grupės dalį ieina ir lietuviai, akiai tik kom-partija ir tarybine valdžia. Bet "okių lietuvių yra labai maža. Mat is jų bent kiek gabesni iš-keliami į vadovaujantius postus įstaigose ir imonėse. O tų postų pas mus devynios galybės. Tad saugumui lieka tik tie, kurie visiškai nesugeba nei vadovu-ti, nei ką nors organizuoti (bet tai nereikia, kad vadovų tarpe nėra šnipų).

Antroji grupė — šnipai is bai-mės. Turbūt kas antras suau-gęs žmogus Lietuvoje kada nors buvo verbuojamas. Verbavimo procesą galima suskirstyti į tris dalis: meilėkavimą, gąsdinimą ir varginimą. Is pradžių žmogus smulkiai is klausinėjamas apie savo gyve-nimą, šeimą, darbą. Čekistas ir pats papasakoja kai ką is savo gyvenimo, dalinasi kai kuriomis bėdomis. Is šalies pažiūrėjęs pasakytum: susitikto du seni bičiuliai ir šnekučiuojasi... Stai-ga to širdingo pokalbio viduryje čekistas pasitūlo bendradar-biauti su jais. Žmogus, žinoma, atsisako. Tada pereinama prie tarptautinės TSRS padėties, pie-siamos viliojančios ateities pers-pektyvos ir pareikiama, jog pa-dėdama saugumui, žmogus pri-sidės prie tos šviesios ateities kūrimo. Jei žmogus ir dabar atsisako — pokalbio pobūdis pa-sikeičia ir pereinama prie sekan-čio etapo — gąsdinimo ir grasi-nimo.

Pokalbis vedamas pakeltu to-nu: saugumietis šaukia, jog jie žina, kad jis esąs nelojalus ta-rybų valdžiai, klausas užsienio radio (tai tiesa, nes Lietuvoje mažai kas neklauso užsienio ra-dijo laidų) ir is viso jis esąs antitarybinis elementas. Žmo-gui bandant prieštarauti, jam pareikiama: dirbk mums — patikėsimė. Įrodyk, kad tu esi tarybinis patriotas! Stai šiuo momentu silpnesnės valios žmonės išsigasta ir palūz-ta, ypač jei jis ir jo šeimos na-riai kada nors buvo represuoti. Iškyla dilema: priimsi pasiūly-mą — paminsi savo sąžinę ir įsi-tikinimush; atsisakysi — patvir-tinsi čekisto žodžius, kad nesi tarybinis patriotas. Kaip tik tokiu būdu žmogus labai pigiai ir "nuperkamas". Jam neatina į galvą pasakyti, kad jis savo lojalumą ir "tarybinį patriotiz-mą" įrodas kitu būdu — savo sąžiningu, visuomenei naudingu darbu, doru gyvenimu. Nieko nelaimės šioje pokalbio daly-je, pereinama prie trečiosios — varginimo.

Saugumietis išeina, palieka žmogų vieną su savo neramio-mis. Turbūt kas antras suau-gęs žmogus Lietuvoje kada nors buvo verbuojamas. Verbavimo procesą galima suskirstyti į tris dalis: meilėkavimą, gąsdinimą ir varginimą. Is pradžių žmogus smulkiai is klausinėjamas apie savo gyve-nimą, šeimą, darbą. Čekistas ir pats papasakoja kai ką is savo gyvenimo, dalinasi kai kuriomis bėdomis. Is šalies pažiūrėjęs pasakytum: susitikto du seni bičiuliai ir šnekučiuojasi... Stai-ga to širdingo pokalbio viduryje čekistas pasitūlo bendradar-biauti su jais. Žmogus, žinoma, atsisako. Tada pereinama prie tarptautinės TSRS padėties, pie-siamos viliojančios ateities pers-pektyvos ir pareikiama, jog pa-dėdama saugumui, žmogus pri-sidės prie tos šviesios ateities kūrimo. Jei žmogus ir dabar atsisako — pokalbio pobūdis pa-sikeičia ir pereinama prie sekan-čio etapo — gąsdinimo ir grasi-nimo.

M. SILEIKIS

Šventadienis (Angl. piešinys)

mes. Turbūt kas antras suau-gęs žmogus Lietuvoje kada nors buvo verbuojamas. Verbavimo procesą galima suskirstyti į tris dalis: meilėkavimą, gąsdinimą ir varginimą.

Is pradžių žmogus smulkiai is klausinėjamas apie savo gyve-nimą, šeimą, darbą. Čekistas ir pats papasakoja kai ką is savo gyvenimo, dalinasi kai kuriomis bėdomis. Is šalies pažiūrėjęs pasakytum: susitikto du seni bičiuliai ir šnekučiuojasi... Stai-ga to širdingo pokalbio viduryje čekistas pasitūlo bendradar-biauti su jais. Žmogus, žinoma, atsisako. Tada pereinama prie tarptautinės TSRS padėties, pie-siamos viliojančios ateities pers-pektyvos ir pareikiama, jog pa-dėdama saugumui, žmogus pri-sidės prie tos šviesios ateities kūrimo. Jei žmogus ir dabar atsisako — pokalbio pobūdis pa-sikeičia ir pereinama prie sekan-čio etapo — gąsdinimo ir grasi-nimo.

Saugumietis išeina, palieka žmogų vieną su savo neramio-mis. Turbūt kas antras suau-gęs žmogus Lietuvoje kada nors buvo verbuojamas. Verbavimo procesą galima suskirstyti į tris dalis: meilėkavimą, gąsdinimą ir varginimą. Is pradžių žmogus smulkiai is klausinėjamas apie savo gyve-nimą, šeimą, darbą. Čekistas ir pats papasakoja kai ką is savo gyvenimo, dalinasi kai kuriomis bėdomis. Is šalies pažiūrėjęs pasakytum: susitikto du seni bičiuliai ir šnekučiuojasi... Stai-ga to širdingo pokalbio viduryje čekistas pasitūlo bendradar-biauti su jais. Žmogus, žinoma, atsisako. Tada pereinama prie tarptautinės TSRS padėties, pie-siamos viliojančios ateities pers-pektyvos ir pareikiama, jog pa-dėdama saugumui, žmogus pri-sidės prie tos šviesios ateities kūrimo. Jei žmogus ir dabar atsisako — pokalbio pobūdis pa-sikeičia ir pereinama prie sekan-čio etapo — gąsdinimo ir grasi-nimo.

mis mintimis, grįžta, skaito laik-raštį, kalbasi su savo bendra-darbiais, retkarčiais paklausda-mas: "Tai sutinki mums padė-ti?" Žmogus jaučiasi esąs ne-reikalingas, norėtų išeiti, bet jo neišleidžia. Vėl klausia: "Dirb-si mums?" Žmogus purto galvą. "Tai apsigalvok, gal dirbsi?" Ir taip gerą pusvalandį ar valan-dą.

Visas verbavimo procesas pa-prastai vyksta tris-keturias va-landas. Tiek laiko išsėdėti su-srinkime, klausantis kitų kalbų — ir tai pabosta, o ką jau be-kalbėti, jeigu žmogus intensy-viai kamantinėjamas be jokio poilsio ir atokvėpio! Kitas, žiū-rėk, išvargintas tos psichologinės atakos, pagalvoja: bala nema-tė, sutikstu bendradarbiauti, kad tik atsikabintų, o is manęs špygą gaus, o ne žinias. Klaida, didžiulė klaida! Žmogus, daves sutikimą bendradarbiauti ir pa-sirašęs, taip lengvai neišsisuks. Jis bus spaudžiamas, šantažu-ojamas, jam bus trukdoma dar-be, jis negaus nė naujo buto, nei kelialapio ir kurortą. Žodžiu, gyvenimą taip apkartins, kad nori nemori — būsi priverstas dirbti tai, ką jie liepia. O prie-monių arsenalas užguiti žmo-gų atkeršyti jam, yra neišse-miamas. Todėl labai svarbu lai-kytis tvirtai ir jokių būdu ne-

KAD NENUETU Į SUNKELIUS

(J. VARNAS, "Tėvynės Sargas" 1 nr.)

(Tęsinys)

Pravedus žemės reformą ir dalį darbininkų aprūpinus žeme ir apskritai pagerėjus gyveni-mui Lietuvoje, bolševikinės val-džios populiarumas bent lietu- vių darbininkų tarpe mažėjo. Bolševikams Lietuvą okupavus 1940 m., bent pradžioje buvo bolševikinės propagandos suve-džiotų darbininkų, kurie laukė is jų geresnio gyvenimo. Tada visi turėjo progos pergyventi bolševikinės diktatūros kuriamą santvarką: buvo pasmerкта de-mokratija, kaip buržuazinė san-tvarka, uždraustos visos nebol-ševikinės organizacijos, Lietu-va apgaubė bolševikinio teroro grėsmė. Tada visi, ir bolševikų suvedžiotieji, turėjo progos pa-tirti, koks yra skirtumas tarp demokratijos ir totalizmo, ir ko galima laukti is bolševikinės valdžios.

2) Kitas šaltinis, is kurio i Lietuvą atėjo jau kitokių kryp-ties totalizmo idėja, buvo Itali-ja. Musolinio sukurtas fašizmas pakeitė Italijos valdymosi siste-mą. Nušalinęs parlamentinę san-tvarką, Musolinį įvedė autorite-tingai pagrįstą režimą — fašistų partijos diktatūrą, kurios prie-akyje atsistojo jis pats, pasiva-dinęs vadu — duce. Prieš tre-čiojo dešimtmečio pabaigą fa-šizmas išplito ir keliuose Euro-pos valstybėse ir Japonijoje.

Fašizmas turėjo didelę įtaką ir Lietuvos valstybinio gyveni-mo plėtoje po 1926 metų gruodžio 17 d. perversmo. Pamažu Lietuvos politinis gyvenimas persitvarkė panašiai, kaip buvo Italijoje. Ir čia atsirado tautos vadas, buvo paleistas Seimas, uždarytos politinės partijos, įvestas vienos politinės partijos režimas. Savo filosofijos paskai-tose prof. Iz. Tamošaitis įrodi-nėjo, kad toks režimo pakeiti-mas atitinka bendrą minties persilaužimą naujų laikų dvasioje: nuo iki tol vyravusios ana-lizės, kuri reikšėsi parlamenti-niu susiskaldymu, Europoje pe-rinama į sintezę, įgyvendinant naują politinę santvarką ir su-kuriant vieningą politinį gyve-nimą. Prof. J. Aleksa tame lai-kotarpyje savo paskaitose, kny-gose ir straipsniuose dėstė rei-ka-lą pereiti Italijos pavyzdžiu į korporacinę santvarką, kuri neskaldo visuomenės į partijas ir kurios pagrindus Lietuvoje sudarys jau esantieji žemės ūkio rūmai, Prekybos ir pramonės rūmai ir numatyti sukurti Dar-bo, Amatų ir kiti rūmai. Jie, kaip atskiros korporacijos, or-ganizškai sudarys naujos siste-mos valdžios pagrindą.

Kalbėdami ir rašydami apie tolimesnę Lietuvos valdymo sis-temą nusileisti!

Saugumas naudoja daug ir ki-tų būdų, kad priverstų žmogų jiems dirbti. Stai, pavyzdžiui, kas nors suimamas už vagystę ar grobstymą. Suimtojo žmona ar vyras pradeda vaikščioti po įvairias instancijas, kad kaip nors išgelbėti iklivusį. Ir, žiū-rėk, kartais tą prašytoją išsik-viečia saugumas ir jam tiesiog pareikiama: dirbsi mums — pa-lengvinsime jo likimą.
(Bus daugiau)

tmos išvystymą, įtakingi val-džios ir partijos pareigūnai nu-kreipdavo dėmesį į Italijos pa-vyzdį. Buvo sukurtos ir jėgą reiškiančios organizacijos, tu-rinčios parenti ir saugoti auto-ritetinį režimą. Visuomenė turė-jo rikiuotis pagal vado nurody-mus.

3) I Lietuvą totalistinių idėjų atėjo ir is Salazaro autoritetiniu pagrindu sukurto Portugalijos korporacinės sistemos, kurioje ekonominių ir visuomeninių jė-gų susiorganizavimas turėjo tar-nauti vienos politinės partijos ir tuo pačiu politinės diktatūros reikalavimams. Nors kai kas rašė, kad Portugalijos diktatūra yra pati garbingiausioji, pati iš-mintingiausioji ir pati saikin-giausioji is visų Europos dikta-tūrų, bet vis tiek ji buvo daug to krašto demokratijai pakenku-si diktatūra, kuri, kaip ir visos kitos Europos diktatūros, savo amžių baigė gilia krize, beveik revoliucija, paveikė dalį visuo-menės orientuotis į kitą kraštū-tinumą — į komunizmą, po ko kraštas sunkiai atsigaavo.

Kada kitose valstybėse, pyz. Šveicarijoje, išsivystęs korpora-tivizmas pasireiškė tik ekonomi-nėje plėtotėje, politinės santvār-kos visiškai nepaliesdamas, ir nebuvo panaudotas pakeisti po-litinei valstybės santvarkai, tai Portugalijos korporativizmas iš-virto politinės diktatūros mecha-nizmo raliui.

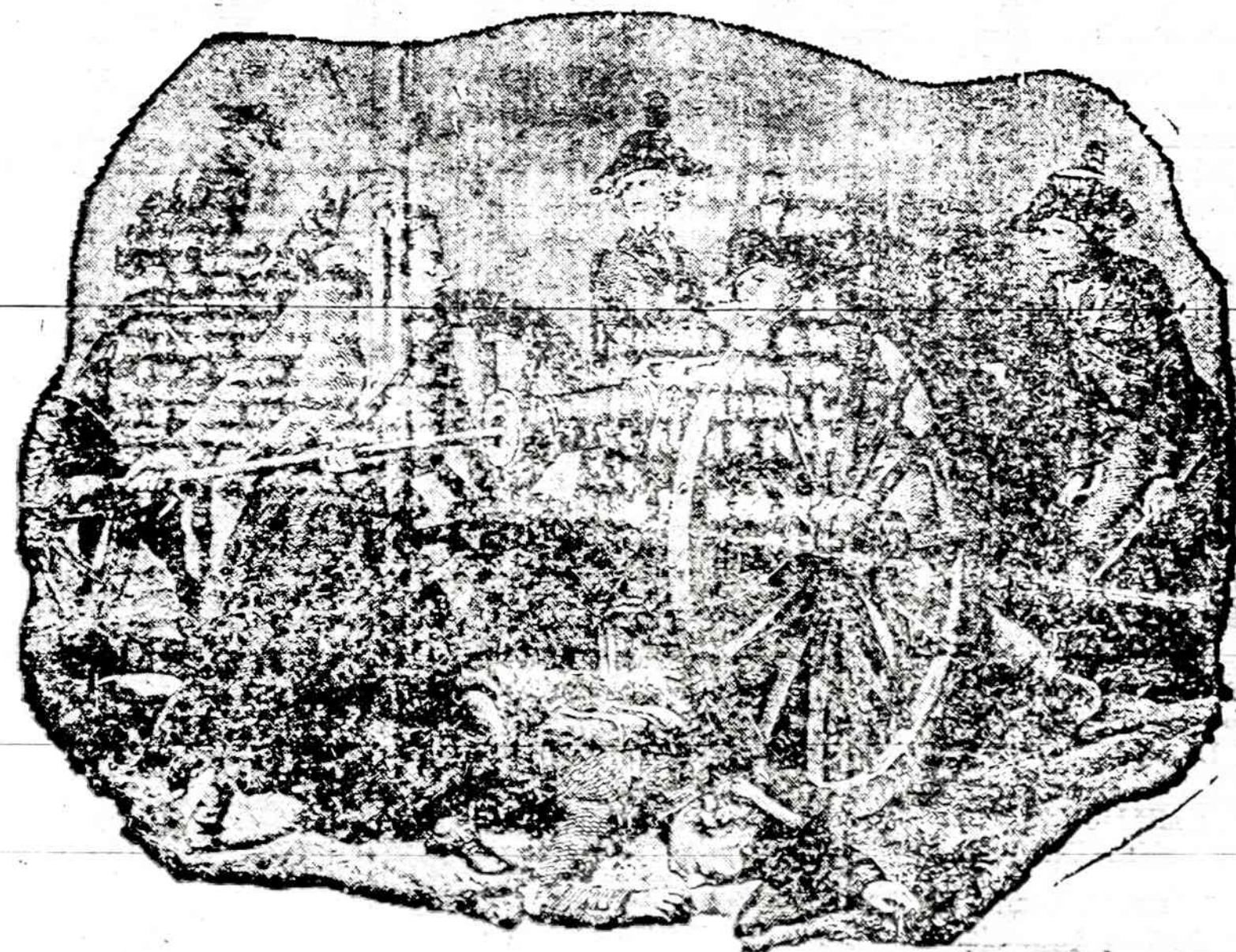
Salazarų diktatūra, kurią kai kas sušvelnindamas vadino Sa-lazarų demokratija, darė dalį lietuvių neiškliai pasireiškusia įtaką, sukėlė ją susidomėjima. Ja čia domėjosi vienos krypties asmenys, daugiau teoriskai svarstantieji politines sistemas ir jų tinkamumą Lietuvai. Taigi Salazarų diktatūra turėjo įtaką tam tikruose ja susidomėjusiu-se sluokšniuose, kuriuose ji bu-vo su palankumu studijuojama, diskutuojami jos principai, kai kieno ginami ir palankiai verti-nami. Jų pasisakymas už korpo-racinę santvarką, kaip organinę valstybės santvarką, turėjo pa-našumo su valdančiųjų sluoks-nių planuojamos itališkos korpo-racinės santvarkos propagavi-mu. Negalima nematyti ir kai kurių gilesnių anų svarstymų paliktų pėdsakų. Iki paskutinių laikų vienos srovės darbi pasisakymai prieš partijas ir prieš politikus ir pasiepiantieji atsi-liepimai apie 1922 metų konst-tucijos sukurta parlamentinę santvarką kaip apie "seimkra-tiją" rodo Salazarų "seimkra-tijos" dar neišdilisias įtakas.
(Bus daugiau)

IR ŽYDAI UŽSIIMA BOMBŲ SPROGDINIMAIS

PARIS (UPI). — Paryžiuje, prie Libijos ambasados sprogdus bombai, kuri gerokai apardė ambasados langus ir išdaužė priešakinčius lėlmus, sionistų or-ganizacija Zionist Resistance Fighters šį "žygdarbį" prisl-ėmė sau.

— Planuojama padaryti tokias širdies valvulas, kad jos galės veikti bent dešimtmėti. Jau pa-daryti pavykę bandymai.

Liberation's woman.

Molly Pitcher loved her husband. So much so, that when he went into battle during the Revolution, she did too. Right by his side. Then one day, while loading cannons, he was killed by a British bullet. Molly knew the time had come to take stock in her country. So she picked up where her husband left off. And when the smoke cleared, America had a new victory and a new heroine. Today, when it's time to take stock in their country, Americans buy U.S. Savings Bonds. When you join the Payroll

Savings Plan at work, a little is set aside from each paycheck to buy Bonds. Regularly. Automatically. That way, you're making a real investment in your future. And in America's, too. So buy United States Savings Bonds. Right from the start, it's been an equal opportunity investment.

Take stock in America.

Now U.S. Bonds pay 4% interest when held to maturity of 3 years (4 1/2% the first year). Lost, stolen or destroyed Bonds can be replaced if records are provided. When needed, Bonds can be cashed at your bank. Interest not subject to state or local income taxes, and full tax may be deferred until redemption.

ENERGY WISE

Organize car pools to save gasoline. Don't be a Bom Loser!

Id yur node stuffed up?
Get instant relief with **BENZEDREX INHALER** nasal decongestant.

TAVO ŽODIS YRA TIESA
Jono 17:17
IR PAZINSITE TIESĄ, O TIESA ISLAISVINS JUS
Jono 8:32

ŠV. RAŠTO NAUJASIS TESTAMENTAS IR PSALMAI

LEIDINYS LIETUVIŲ KALBA. IRISTAS KIETAIS PLASTIKINIAIS VIRŠELIAIS PRAKTIŠKO KISENINIO FORMATO.

KAINA \$3.

LITHUANIAN MINISTRIES, P.O. Box 321, Oak Lawn, Ill. 60454

JAV LIETUVIŲ VISUOMENĖS IR BENDRUOMENĖS SKALDYMAS

(Tęsinys)

suvažiavimas nuoširdžiai sveikina JAV Lietuvių Bendruomenę ir linki jai geriausio pasisekimo veikloje ir tiki, kad jai pavyks kultūros, lietuviybės palaikymo ir švietimo darbus suvaidinti tiek senesniuose amerikiečių, tiek Amerikoje gimusių, tiek iš tremties atvykusių kultūrininkų, jų darbų rėmėjų ir visą plačią Amerikos lietuvių visuomenę.

Ši rezoliucija buvo priimta vienbalsiai. Ją priėmus, žymus senosios kartos veikėjas prel. Ignas Albiavičius padarė šį reikšmingą pareiškimą:

"Esu vienintelis ALT narys LOKe. Jis vardu už pritarimą Bendruomenei dėkoju. LOKas irgi yra miglose. Ką tik priimta rezoliucija yra reikšmingiausias ALT sprendimas. Išėmė iš gyvenimo naujas faktorius, kuriais visu 100 proc. remis ALT".

"Dėl šios rezoliucijos pasisakė ir Lietuvos atstovas Povilas Zaidelis: "Sveikinu, kad Bendruomenės klausimų padarytas teigiamas sprendimas, kuris teigia: atsisakymas ir į kitus klausimus lietuviškajame pasaulyje. Linkiu sėkmingai darbuotis Jūsų protėvių tėvynės labui". (Amerikos Lietuvių Taryba 1971 m., psl. 147 ir 148.)

Kiek vėliau, 1953 m. vasario 16-osios minėjimo proga, JAV LB laikinojo organizacinio komiteto pirmininkas prel. J. Balcūnas lietuviškoje spaudoje paskelbė šį atsisaukimą:

Laikinojo Organizacinio Komiteto Pirmininko Atsisaukimas Brangūs Amerikos Lietuviai!

Vasario 16 proga mes, lietuviai, jungiamės iš naujo sutartinai remti Lietuvos Nepriklausomybės atstatymą ir visais bū-

dais siekti, kad lietuvių tauta gyventų amžinai.

Šios didžiosios lietuvių šventės proga, sveikindamas visus Amerikos lietuvių JAV Lietuvių Bendruomenės tardu, kviečiu brolius ir seseris Vasario 16 sukaktis paminėti kuo įspūdingiausiais ir, jas minint, moraliu pritarmu ir pinigėmis aukomis stipriai paremti Lietuvos laisvinimo veiksmų darbą.

Kreipiuos į organizuotus Lietuvių Bendruomenės vienetus ir į jau po Bendruomenės sukius susibūrusius Amerikos lietuvių, prašydamas, kur ir kaip gali, aktingai prisidėti prie Lietuvos Nepriklausomybės sukakties minėjimo ruošimi visose lietuvių kolonijose.

Laikau savo pareigą priminti JAV LB LOKo nusistatymą, kad Vasario 16 minėjimo parengimų pelnas bei visos aukos turi eiti Lietuvos laisvinimo reikalams ir kad tie pinigai turi būti perduoti Amerikos Lietuvių Tarybai — jos Vykdomajam Komitetui Chicagoje, arba Tarybos skyriams vietose.

Perduodamas JAV LB Laikinojo Organizacinio Komiteto ir savo linkėjimus, drauge reikiu tvirtai vilti, kad Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių tautos gelbėjimo kovoje taip pat energingai ir vieningai dirbsime JAV Lietuvių Bendruomenėje didžiam lietuviybės išlaikymo reikalui.

Prel. J. BALKŪNAS,
JAV Lietuvių Bendruomenės Laikinojo Organizacinio Komiteto pirmininkas
(Karys, 1953 Vas., Nr. 2)

Čia pateikiu dar vieną JAV LB pasisaukimą arba aktą:
JAV Lietuvių Bendruomenės Aktas, paskelbtas JAV LB šventėje ir jos dalyvių iškilmingai pasirašytas

Prie Vilniaus katedros, dabar paverstos į meno paveikslų galeriją

Tūkstantis devyni šimtai penkiasdešimt pirmajais nuo Kristaus gimimo, septyni šimtai pirmajais nuo Lietuvos krikšto, šimtas septyniasdešimt šeštajais nuo Jungtinių Amerikos Valstybių nepriklausomybės paskelbimo, trisdešimt ketvirtajais nuo Lietuvos nepriklausomybės paskelbimo, dviliktajais Lietuvos okupacijos ir vienuoliktajais Lietuvių Tautos genocido metais.

Jungtinių Amerikos Valstybių lietuvių, džiaugdamiesi žmoniškais ir laisvų gyvenimu šiame krašte ir, kaip lietuvių bei lietuvių kilmės amerikiečių, norėdami

tuviais už Jungtinių Amerikos Valstybių ribų, ir d) pareigingai remti Lietuvos laisvinimo kovą ir Lietuvos Tautos gelbėjimo pastangas, nuoširdžiai išreiškia savo tautinį solidarumą Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenėje.

New Yorkas, N.Y. 1951.XI.18.
("Pasaulio Lietuvis", 1977 m. Nr. 35/99).

Kiekvienam JAV lietuviui labai išsidėmėtiną yra, to JAV Lietuvių Bendruomenės iškilmingai pasirašyto Akto paskutinis punktas d), kur pasakytas:

- aktyviai dalyvauti Jungtinių Amerikos Valstybių gyvenime ir įsijungti į jų kovą prieš internacionalinį komunizmą;
- veikliai prie to gyvenimo prisidėti savo kultūrinėmis ir tautinėmis savybėmis bei lietuviškaisiais papročiais;
- biiliškai palaikyti giminingumo simpatijas su lietuvių tauta.

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• REPESTINGAI ISPILDOMI RECEPTAI • FANNIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

Atdara šokiadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistinininkas

Tel. 476-2206

SUSIVENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams išskirtinai tarnaujanti jau per 92 metus.

SLA — atlieka kultūrinius darbus, gelbėti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS milijonus dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA nefeško pelno, nariams patarnauja tik savišalpos pagrindu.

Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąją apdraudą — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukštojo mokslo ir jų gyvenimo pradžiai.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrauda: už \$1,000 apdraudus sumą temoka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų vyrai visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės SLA kuopų veikėjus, jie jums mielai pagelbės į SLA įsirašyti.

Gallite kreiptis ir tiesiai į SLA Centą:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

New York, N.Y. 10001

207 W. 30th St.
Tel. (212) 542-2218

CLEVELAND, OHIO

PAMINĖTAS A. MIKULSKIS

Kompozitoriaus Alfonso Mikulskio 50 metų muzikinės kūrybos ir Čiurlionio Ansamblio 40 metų veiklos sukakties minėjimas Clevelande š. mt. gegužės mėn. 4 d. praėjo labai iškilmingai.

Pamaldos buvo atlaikytos Šv. Jurgio bažnyčioje giedant C. An sambliui komp. A. Mikulskio sukurtas mišias už kenciančią Lietuvą. Mišias atnaso kun. B. Ivanauskas. Pamokslą sakė kun. dr. T. Ziūraitis. Akademi-ja įvyko RMNP parapijos salė, dalyvaujant apie 500 žmonių.

ALTa Jungtinėse Amerikos Valstybėse, o VLIKas kaip tautos atstovybė pasauliniu — globaliniu mastu.

Ar šį savo iškilmingą pasidėjimą LV vadovai ir šandien tebevykdo? Ne tik kad nebevykdo, bet deda visas pastangas toms dviem Lietuvos laisvinimo institucijoms žeminti, niekinti ir griauti.

Visais laikais ir visose tautos žmonės, kurie nesilaiko savo duotų pasidėjimų, yra laikomi veidmainiais ir žemos moralės asmenimis. Tuo yra blogiau, kai tas žinomų visuomenininkų veidmainiškumas labai kenkia tautos vienybei ir jos vieningumui kovoje už laisvę, ir didžiai patarnauja priešiui — Lietuvos okupantui. ALTa yra visų lietuvių patriotinių organizacijų junginys, o LB į tą junginį nesideda, nors sakosi esanti patriotinė organizacija.

Paimkime kad ir šį trumpą ALTos veiklos ir tikslų apybraižą:

"Amerikos lietuviai visados jautriai sielojosi savo kilmės krašto — Lietuvos likimu. Jie visada džiaugėsi Lietuvos laisvėjimais ir taigai skaudžiai išgyveno visas ją ištikusias nelaimes.

Sovietų Rusijai brutalia jėga 1940 metais okupavus Lietuvą, Amerikos lietuviai tuojuo su- bruzdo ieškoti būdų ir priemonių jai gelbėti. Jie trumpu laiku sujungė visas savo jėgas ir prie- ną bendrinę organizaciją — Amerikos Lietuvių Tarybą. Jie savo energiją nukreipė į Jungtinių Amerikos Valstybių politinius veiksmus, juos tiksliai informuodama, nuolat prašyda- ma pagalbos Lietuvai ir lietuviams, palaikydama visada lietuvių bylą gyva, surasdama jai vis naujų draugų bei užtarėjų JAV vyriausybės ir JAV Kon- greso bei Senatų narių tarpe.

Amerikos Lietuvių Tarybai su Lietuvos byla supažindino pla- čiąją Amerikos visuomenę. Tam ji naudojo periodinę spaudą, radiją ir įvairius leidinius. (Amerikos Lietuvių Taryba, 1971 m. psl. 8.)

Į šią kilmą, veiklą ir naudina- gą patriotinę Lietuvos laisvini- mo organizaciją ALTa, kažko- kiu tai piktų, pragaištingų paša- linių jėgų veikiami, JAV LB va- dovai ne tik atsisako įsijungti, bet dar pradeda kenkti.

(Bus daugiau)

KNOW YOUR HEART

Every heart has its own special energy to help a 150 lb. man to the roof of a 3-story building.

HELP YOUR HEART FUND

HELP YOUR HEART

Pagrindinę ilgą kalbą pasakė St. Santvaras iš Bostono. Buvo daug sveikinimų žodžių ir raštu iš Amerikos ir kitų kraštų.

Lietuvių Fondo Kultūros Tarybos komisija paskyrė muzikos kultūros premiją kompoz. A. Mikulskui \$1000, — kuri jam buvo įteikta minėjimo metu. Minėjimo koncertą atliko An samblis su kanklininkais ir kitais instrumentalistais. Buvo dainuojamos komp. A. Mikulskio sukurios lietuvių liaudies dainos, pačiam solenizantui diriguojant.

Minėjimą paruošė ir plačiai iš- garino Sukakties Komitetas iš Jaun. Nasvyčio, J. Malskio, O. Jokubaitienės, J. Stempuzio ir dr. D. Degėsio.

Lietuvių Karių Veteranų Są- jungos "REMOVE" skyrių ats- tovy suvažiavimas įvyks 1980 m. gegužės 24-25 dienomis Cle- velande, Lietuvių Namuose, 877 East 185 Street.

Suvažiavimo pradžia-gegužės 24 d. 9 val. ryto: registracija, atidarymas, himnai, svečių pris- tatymas ir t. t.

Nuo II val. iki 6 val. p. p. darbo posėdžiai su viena valan- da pietų pertraukos. 8 val. susi- pažinimo vakaras — vaišės.

Gegužės 25 d. 9 val. 45 min. — apeigos prie paminklinio kry- žiaus; 10 val. Iškilmingos pamal- dos DMNP šventovėj. Giedos Ramuvenų choras J. Kazėno di- riguojamas. 1 val. p. p. darbo posėdžių tarsi ir suvažiavimo užbaigimas; 7 val. suvažiavimo užbaigimo balius su menine pro- grama ir šokiais.

LKVS ga "REMOVE" JAV turi 13 skyrių, Kanadoje — 3 sk., Australijoje — 4 sk. ir Anglijoje 1 sk.

Skyriai turi teisę nuo kiekvie- nų 12 narių į suvažiavimą siųs- ti vieną atstovą. Negalėdami at- vykti iš tolimesnių vietų atsto- vai, gali įgalioti kitur gyvenan- tius ramuvenus juos atstovauti.

Amerikos Lietuvių Tautinės S-gos Clevelando skyrius ruošia savo veiklos 30 metų sukakties minėjimą. Minėjimas įvyks Lie- tuvių namuose 877 East 185 Street š. mt. birželio mėn. 1 die- ną 4 val. p. p.

Banditai sumušė ALTo Cle- velando skyriaus pirmininką inž. A. Pautienį. Grižtant nakties metu iš miesto, 5-2-80 užpuolė trys banditai (1 baltas ir 2 juo- di) ir sumušė iki sąmonės nete- kimo, atėmė automobilį, pinigų bei dokumentus, palikdami jį gatvėj. Atsigavęs, su kitų pagal- ba buvo nuvežtas į ligoninę, kur tikrinami sužeidimai. Įvykį po- licija tyrinėja. (kk)

Amazonė, ilgiausia upė vi- same pasaulyje, yra 4,007 my- lių ilgumo ir užima 2,720,000 kvadratinį mylių plotą. Į ją įteka virš 15,000 intakų, kurių 1 yra virš 1,000 mylių ilgio. Amazonės versmė prasideda Cerro Huagara kalnuose, Peru valstybėje. Tačiau Nilas preten- duoja į ilgiausios pasaulio upės titulą, bet nesutariama dėl vers- mės.

Tibeto aukštuma yra di- džiausia pasaulyje. Vidutinis jos aukštis nuo jūros paviršiaus yra 16,000 pėdų ir užima 77,000 kvadratinį mylių plotą.

BALZEKAS MOTOR'S

4030 Archer Ave., Tel. VI 7-1515

Seniausias automobilių pardavėjas lietuvis

Volare Premier Coupe

Chrysler - Plymouth - Arrow mašinos ir Station Wagon's už \$3,570 ir daugiau. (Vartotos mašinos — urmo kainomis)

Geriausi mechanikai taisymo ir priežiūros departamente

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

● **LITERATŪRA**, lietuvių literatūros, meno ir mokslo 1954 m. metraštis. Jame yra vertingi, niekuomet nesensta, Vinco Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Rukščio, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusėvičiaus ir V. Meilaušio straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūkštelės ir A. Varno kūrybos paveikslais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

● **DAINŲ ŠVENTES LAUKUOSE**, poetės, rašytojos ir tau- tinių šokių pirmūnės Juozės Vaičiūnienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojan- tiems, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkuliais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

● **VIENTISO ŽMOGAUS GYVENIMAS**, Antano Rūko apraš- tas Juozo Adomaičio — Dėdės šerno gyvenimas. Tai ne sausas gyvenimo bruožių aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities li- teratūrinė studija, suskirstyta skirsneliais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$2.

● **LIETUVISKASIS PAMARYS**, Henriko Tomo-Tamašausko įdomiai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskričių duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinys iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimai ir jų vertiniai į vokiečių kalbą. Labai naudingoje 335 pusl. knygoje yra Rytprusių žemėlapis. Kaina \$8.

● **KĄ LAUMĖS LĖMĖ**, rašytojos Petronėlės Orintaitės atsi- minimai ir mintys apie asmenis ir vietas neprik. Lietuvoje ir pir- maisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius, bet kainuoja tik \$3.

● **JULIUS JANONIS**, poetas ir revoliucionierius, nesupras- tas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik ne Jurgio Jašinskio knygoje apie Juliusa Janonio gyvenimą ir po- ziją. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

● **SATYRINĖS NOVELĖS**, M. Zosčenko kūryba, J. Valaičio vertimas. 200 psl. knygoje yra 40 sąmojingų novelių. Kaina \$2. Knygos gaunamos Naujienose, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Užsakant paštu, pridėti dolerį persiuntimo išlaidoms.

GERA PROGA NAUJIEMS SKAITYTOJAMS

UŽ DEŠIMT DOLERIŲ NAUJIENOS SIUN- ČIAMOS TREČDALĮ METŲ!

Visi lietuviai kviečiami atkreipti į Naujienas savo asmenišką dėmesį, gerai su jomis susipa- žinti ir jas užsisakyti.

NAUJIEMS SKAITYTOJAMS, NORINTIEMS TINKAMIAU SUSIPAŽINTI SU DIENRAŠČIU, NAUJIENAS SIUNČIAME 4 MENESIUS UŽ 10 DOLERIŲ.

Nuoširdžiai kviečiame visus ir visus į plati- nimo vajaus talką!

Prenumeratos pratęsimo, užsakymų, bei galimų skaitytojų reikalais prašoma pasinaudoti žemiau esančiomis atkarpomis

NAUJIENOS
1739 S. HALSTED ST.
CHICAGO, IL 60608

● Iš anksto be raginimo pratęsiu savo prenumeratą, taupyda mas laiką ir mažindamas susirašinėjimo išlaidas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Užsaku Naujienas kaip dovaną savo _____, kuris yra naujas skaitytojas. Priede _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

Sponsorius pavardė, vardas ir vietovė _____

● Platinimo vajaus proga, palaikydami lietuvišką spaudą ir Naujienų pastangas, prašau jas siuntinėti už pridėdamus _____ dol. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

● Platinimo vajaus proga, prašau siuntinėti Naujienas dvi sa valtes susipažinimui nemokamai be jokių įsipareigojimų. Pavardė ir vardas _____ Adresas _____

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608. Telephone 421-6100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

As of January 1, 1980	pusiui metų	\$22.00
Subscription Rates:	trims mėnesiams	\$15.00
	vienam mėnesiui	\$ 4.00
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per six months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per six months, \$12.00 per three months. Canada \$45.00 per year; other countries \$48.00 per year.	Kanadoje:	
	metams	\$45.00
	pusiui metų	\$24.00
	vienam mėnesiui	\$ 5.00
25 cents per copy	Užsienio:	
Nuo sausio pirmos dienos	metams	\$48.00
Dienraščio kainos:	pusiui metų	\$26.00
Chicagoje ir priemiestuose:	Naujienuos eina kasdien, išskyrus sekmadienius, Leidžia Naujienu Bendrovė, 1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608. Telef. 421-6100.	
metams	\$45.00	
pusiui metų	\$24.00	
trims mėnesiams	\$12.00	
vienam mėnesiui	\$ 5.00	
Kitoose JAV vietose:	Pinius reikia siųsti pašto Money	
metams	\$40.00	Orderiu kartu su užsakymu.

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Romas Šarmaitis — Lietuvos bolševizavimo specas

Romas Šarmaitis, praeitais metais sulaukęs 70 metų Ukmergės gimnazistas, tapo Lietuvos bolševizavimo specialistas. Į komunistų gretas jis įsitraukė ketvirtose gimnazijos klasėse, jokio universiteto nebaigęs, bet komunistų partijos eilėse jis iškilo labai aukštai ir jau keli metai toje aukštumoje pajėgia išstovėti. Dabartinių metų jis tvarko Lietuvos komunistų partijos archyvą, tvarko visus komunistinius leidinius, atsišaukimus ir bent truputį pasižymėjusių komunistų laiškus ar kitokius asmens dokumentus.

Jeigu komunistų partijos eilėse bene įtakingiausias bus H. Zimanas, Komunisto vyriausias redaktorius, o po jo seka Brežnevo paskirtas ir Zimano rekomenduotas Lietuvos komunistų partijos sekretorius Petras Griškevičius, tai tuojuo po jo įtakingiausiu komunistų lietuvių tarpe yra Romas Šarmaitis. Lietuvos nepriklausomybės laikais jis apie penkerius metus praleido keturiuose kalėjimuose, bet, kaip nepilnametis, buvo paleistas, o kai Lietuvoje įsistiprino komunistai, tai Romas Šarmaitis pradėjo rūpintis ne tik lietuvių komunistų partijos veikla Lietuvoje, bet ir rusų komunistų partijos veikla caro valdytoje Lietuvoje ir Sovietų karo jėgoms vėl okupavus Lietuvą. Kalbėtojas iš jo menkas, rašytojas dar silpnas, bet knistikas iš jo išejo labai geras.

Visi vyresnio amžiaus veikėjai žino, kad pačioje Lietuvoje komunistų tikra to žodžio prasme visai nebuvo. Komunistai pradėjo planuoti apie rusų socialistų demokratų partijos pagrobimą ir užvaldymą dar 1920 metais. Kada Minske buvo planuojamas slapta Rusijos socialistų suvažiavimas, tai lietuviai socialdemokratai pasiuntė vieną atstovą į Minską, kad pažiūrėtų, ar verta ten su jais palaikyti kokius ryšius. Dr. Domasevičius, susitaręs su universitetą baigusiu A. Moravskiu, nutarė važiuoti į Minską. Jis ten praleido porą savaitių, išsikalbėjo su konferencijon suvažiavusiais atstovais, priėjo išvados, kad jie nerimti žmonės, su jais jokių rimtų kalbų apie organizuotą judėjimą negali vesti, grįžo į Vilnių ir patarė su rusais socialistais neturėti jokių ryšių. Jis patarė kreipti dėmesį į Vakarus, kur buvo rimtų žmonių. Nebuvo rimtesnių ryšių su rusais socialistais pačioje

šio šimtmečio pradžioje, nebuvo ir vėliau. Perversmo metu keli lietuviai subolševikėjo ir įsitraukė į Raudonąją armiją. Labiausiai pasižymėjo pulk. Vytautas Putna. Jis buvo artimas M. Tuchačevskio bendradarbis. Kai rusai sušaudė maršalą Tuchačevskį, tai sušaudė ir Putną, buvusį Varšuvos žygio Raudonosios armijos štabo viršininką. Bolševiku tapo Zigmas Angarėtis, bet ir šis, Kapusko Stalinui iškūstas, Maskvoje buvo sušaudytas. Tuo pačiu metu buvo sušaudyti ir kiti Kapsuko ministerių kabineto nariai komunistai. Biržuose gimęs ir Šiauliuose besimokęs Vladas Rekašius veikė rusų komunistų tarpe, bet 1920 metais iš Rusijos pabėgęs ir grįžęs į nepriklausomą Lietuvą, dirbo Šiauliuose, o vėliau persikėlė į Plungę, kur neišaiškintose aplinkybėse buvo nušautas. Minske buvo sušaudyti veik visi lietuvių komunistų Centro komiteto nariai. Visi jie buvo bolševikai, bet, atrodo, kad jie dar nebuvo geri bolševikai, tai patys rusai juos sušaudė.

Romas Šarmaitis, dirbęs kartu su Juozu Ziugžda, įsteigė Lietuvos komunistų partijos institutą, kuriame buvo kraunami visi lietuvių komunistus liečiantieji dokumentai. Šarmaitiui buvo sunku ką nors parašyti apie lietuvių bolševikus, kai jų šimtmečio pradžioje nebuvo. Keli atsirado Rusijos perversmo metu, bet dauguma iš jų mažai kam tetiko, jeigu tikrieji rusai bolševikai juos sušaudė.

Jis pradėjo ieškoti rusų bolševikų pėdsakų Lietuvoje. Didžiausias jo atradimas buvo Iskros (Žarijos) spausdinimas Vokietijoje ir slapta jos gabenimas per Lietuvą į Rusiją. Jis nustatė, kuriais keliais Iskra buvo gabenama iš Eitkunų į Vilnių, o iš Vilniaus į Rusijos gilumą. Šarmaitis nupiešė planėlį ir nurodė vietas, kuriomis geležinkeliais ir per knygnešius Iskra ėjo per Lietuvą į Vilnių ir toliau. Šarmaitis "atradimais" pasinaudojo Antanas Sniečkus. Viename rusų komunistų pasitarime jis parodė rusams, kaip lietuviai Iskra gabeno į Rusijos gilumą. Vėliau jis nustatė, kaip Leninas kelias dienas buvo slapta apsistojęs Vilniuje, kaip lietuvių sostinėje savo laiką yra gyvenęs Feliksas Dzeržinskis, kelių lietuvių draugas. Pradžioje rusai abejojančiai žiūrėjo į lietuvių komunistus, jais nepasitikėjo, bet kai Šarmaitis nurodė, kad pats Leninas lietuviams domėjosi ir kelias dienas praleido Vilniuje, tai rusai komunistai patikėjo Šarmaitiui ir lietuvių komunistų nebešaudė.

Bet Šarmaitis nesitenkino "prausimu rusams akių" apie Lenino santykius su lietuviiais, jis pradėjo įrodinėti, kad Lietuvoje buvo bolševikų net ir tuo metu, kai jų Lietuvoje visai nebuvo. Pirmiausia jis pradėjo įrodinėti, kad Jonas Bilūnas buvo bolševikas. Jis paruošė net specialią studiją, kad Jono Bilūno raštai būtų bolševikiški, nors jis ir glaudžiai bendradarbiavęs su to meto lietuviiais socialdemokratais, nenorėjusiais su bolševikais bendradarbiauti. Tokiu pačiu keliu jis padarė komunistą iš Petro Cvirkos, nors šis į čiužinį įkišęs komunistų partijos bieta. Panašiu būdu jis įrodinėjo, kad Gudaitis-Guzevičius, Salomėja Nėris ir kiti buvę partijos nariais dar tuo metu, kai rusų karo jėgų nebuvę Lietuvoje. Šitas Romo Šarmaitio sugebėjimas įtikinti rusus ir Lietuvą paversusį okupantą, kad Lietuvoje jau ir anksčiau buvo bolševikų, yra stebėtinas; o tas procesas vadinasi Lietuvos bolševizavimas. Jis privalo surasti knygas, laiškus, straipsnius ir gyvų žmonių tvirtinimus apie komunistinės santvarkos buvimą Lietuvoje, kai komunizmo dar ir šiandien nėra pačioje Lietuvoje.

Savo žinioje R. Šarmaitis turi dideles sumas pinigų, policijos pagalbą ir pakankamą skaičių žmonių. Jis paruošė, surinko ir atspausdino keturis didelius tomus apie Lietuvos komunistų partiją liečiančius dokumentus. Juos suplanavo ir surinko Juozas Ziugžda, bet praktinį redagavimą, o dažnai ir rašymo darbą atliko R. Šarmaitis

Magdalena Birutė Stankūnienė Studija (Grafika)

A. SVILONIS

"GRABORIAUS" AŠAROS IR MŪSŲ JAUNIMAS

I
Balandžio mėnesio 16 dienos Draugo laidoje redaktorius b. kv. atspausdino gan ilgoką vedamąjį, jį pavadinęs "Kažin, ar ne be reikalo liejame ašaras". Jis verkslėna gaudžiomis "graboriaus" ašaromis. Girdi, mirtis marina ne tik senesnio, bet ir jaunesnio amžiaus žmones. O taip pat, be didesnio garso savo gyvatę baigia ne tik mūsų lietuviškos organizacijos, klubai, bet ir lietuviškos institucijos, net kolonijos. Be to, dauguma savo dienas baigia ir mūsų politinių partijų. Iš jų gal tik viena kita dar laikosi, bet jau likučiai, daugiau primena "mirusias sielas", o ne tikruosius laisvės kovotojus. Ne didelės vertės yra ir tų partijų junginiai, kurie neįstengia eiti su nauju gyvenimu, neturi reikiamos jėgos padėti kovojančiai tautai, o svarbiausia, nepalaiko ir gal būtų neori palaikyti ryšių su dabartine Lietuvos rezistencija, o tuo pačiu ir

su ten esančia lietuvių tauta. Nežinau, ar kuri partija iševijoje tokias jo "graboriškos" raudos ašaras, palaikytų nuosirdžiomis ir kartu su juo pragyستų "amžinąjį atilsį" mūsų partijoms, kurios praityje yra didžiai nusipelnusios mūsų tautai. Man rodos, kad tų partijų atstovai jam pasakytų, p. b. k. neraudok, nes dar per anksti, partijos dar nemirė, jos dar gyvos ir pajėgios kovoti — ir jos kovoja. Visiems aišku, šių jo "raudų" tikslas. Tuo jis siekia visuomenę nuteikti, kad partijos jau baigiasi, jos jau atgyvenusios ir tik vienintelis išsigelbėjimas yra "bepartyvė" LB-nė, kurioje stipriai reikiama sąmoningas lietuviškas jaunimas. Toks jo įtaigimas verčia Draugo skaitytoją gilesniu žvilgsniu žvilgtelėti ne tik į "bepartyvę" JAV LB-nę, bet ir joje sąmoningai besireikiantį jaunimą. Iš viso dar iki šiol neaišku,

arba jo žinioje dirbantieji jauni lietuviai.

Visa tai okupantui yra labai svarbus Lietuvos bolševizavimo darbas. Šarmaitis privalo paruošti dokumentus ten, kur tų dokumentų nebuvo ir nėra. Jis privalo paruošti vadovėlius, sulipinti iskrinę medžiagą jaunesniems istorikams. Šarmaitio sugrupuoti dokumentai įgiję didelės prasmės, kai jie sugrupuojami į kelis tomus. Šarmaitio vedamas dokumentų paruošimas yra pats didžiausias Lietuvos bolševizavimo darbas.

Šį reikalą turėtų turėti galvoje kiekvienas Amerikos intelektualas, kuris yra pasiryžęs aplankyti paverstoję Lietuvoje veikiančius institutus ir jų suplanuotą bolševizavimo darbą. Kas Šarmaitio vedamo darbo nesupras, kas nemokės atskirti jo vedamos propagandos, tai tas Amerikon grįš aptemdytomis akimis ir nesveiku protu.

niekas nepaskelbė amžiaus ribos, kada tas jaunimas skaitomas "aunimu" ir kada jis jau tampa senimu? Arba geriau pasakyti, koks metų skaičius jaunimą paverčia senimu?

Tikrai būtų liūdna, jei b. kv. pranašystė dėl lietuvių partijų išnykimo būtų teisinga. Kąangi demokratine santvarka emiasi partijomis, o jų išnykimas yra ne tik žlugimas demokratijos, bet kartu būtų ir mūsų politinės kovos dėl pavergtos tautos laisvės bankrotas. LB-nė yra išeivių lietuvių organizacija, nors ji šiandien yra vienos politinės grupės supolintinta, bet ji negali pavaduoti demokratiškos partijų. Ir iš viso LB-nės tikslas re politinė veikla, o apjungti bent žymią dalį išeivijos ir joje ugdyti ir išlaikyti lietuvių. Aišku, ji tuo netiesiogiai pasitarnaus ir tautos laisvinimo veiklai. O be to, šiandien JAV LB-nė yra susiaurėjusi, jos veikėjai daugiau siejosi politika, o ne lietuviybės išlaikymu. Jie kaisioja pagalius ir laisvinimo veiksmų veiklą.

II
Man rodos, kad b. kv. (iklio) tikras cinizmas yra skelbti apie kaž kokius partijų junginius, kurie nebeįstengia eiti su nauju gyvenimu ir yra bejėgiai padėti kovojančiai tautai. Kas galėtų manyti, kad jis rašo tiesą, nę aiškiai matosi, ko tuo siekiama, būtent sumenkinti mūsų demokratines partijas, nepajėgias padėti okupuotai Lietuvai, nes jos jau išmirštančios, tuo pačiu ir mūsų laisvinimo veiksnus. Aiški išvada: tokiai tenka rankas nuvesti, nes jau viskas baigta, arba jau baigiasi ir partijos dėl pavergtos Lietuvos jau kovoti negali. Bet tokia pesimistiška nuotaika jis tegali nuteikti tik tuos, kuriems b. kv. yra didelis autoritetas ir kaip toli pramantantis politinių įvykių "žinovas". Toks jo giedamas "Requiem aeternam" gali tik paskatinti jam pritarti, nes kova, jo išmanyumu, tautos laisvei baigta.

Tai pikta tendencija, kai jis sąmoningai savo vedamajame nutyli Vyriausią Lietuvos Išlaisvinimo Komitetą VLIKą, kurį sudaro mūsų demokratinių partijų atstovai ir kuris šiandien yra kur kas stipresnis, negu jis buvo kada nors. Jis nutyli ir ALTos veiksnį, kurį sudaro daugelis Amerikoje gyvuojančių lietuvių organizacijų, kurios taip pat sėkmingai reikiama laisvinimo veikloje.

(Bus daugiau)

— Sakoma, kad Irano parlamentas susirinko už 6 savaitių. Jis priims valdžios deklaraciją ir svarstys 53 amerikiečių likimą.

J. KUCINSKAS

KELIONĖ Į ROMĄ

(Tęsinys)

Žavingiausias betgi yra patsai sodas. Daugybė gražių akmeninių laiptų veda žemyn, aplinkui gražios terasos bei aikštelės poilsiui, daugybė įvairiaformų fontanų sviedžia savo vandenį įvairiomis kryptimis, daugybė pavėsingų medžių auga aplinkui. O visų gražiausia čia yra naktį, kai tūkstančiai fontanų būna apšviesti įvairiomis spalvomis ir jų trykštanti srovė, susimaišiusi su apšviesto spalvingumu, sudaro nepaprastą spalvų įvairumą bei grožį.

Apžiūrėję vilą iš oro, pažvelkime į jos vidų. Vingiuotais akmeniniais laiptais pirmiausia įeinam į jos terasą, o iš čia patenkam į priėmimų salę. Čia tuojau nustembam sienų ir lubų puošnumu. Gražios kolonos remia lubas. Lubose esantieji freskai vaizduoja mitologinių dievų gyvenimą, o jų šonuose pavaizduotos aukos jų garbei. Dešinėje sienoje matosi originalus paveikslas pačios vilos, kuris įspauistas lyg į durų formos rėmus. Kai rėje sienoje matosi gražesnieji Tivolio vaizdai, o durų formos rėmuose įspauistas moters su leopardu paveikslas. Iš čia yra įėjimai į 4 kambarius. Pirmame kambaryje atrasime paveikslus,

vaizduojančius įvairius mitologinius įvykius ir graikų dievo Hercules gyvenimą bei jo darbus. Antrasis kambarys, kuris vadinamas filosofų sale, yra dekoruotas paveikslais, vaizduojančiais įvairius gamtos reiškinius. Čia taip pat randam ir filosofų biustus. Trečias kambarys paskirtas Este šeimos garbei ir yra dekoruotas šeimos portretais. Ketvirtas kambarys — medžiotojų kambarys — papuoštas medžioklės trofėjais ir įvairiais medžioklės vaizdais.

Iš kairės vilos šono įeinam į kitus penkis kambarius. Pirmas kambarys dekoruotas Tivoli vaizdais ir įvykiais iš to miesto gyvenimo. Antrą kambarį, ypač jo skliautus, puošia taip pat Tivoli vaizdai. Čia teka jo upės, matosi žalios kalvos ir slėniai, čia taip pat rasi vaizdus iš karališkos šeimos gyvenimo. Trečio kambario skliaute pavaizduotas istorinis Nojaus pasaulis. Ketvirtas kambarys parodo Mozės gyvenimą. Penktame kambaryje yra šv. Benedikto statula ir edžių formos lėpys, primenantis Kristaus gimimą.

Perėję centrinį kambarį, įeinam į koridorių, kurio sienose įmūryti trys nedideli fontanai, papuošti įvairiomis mozaikomis, panašiomis į viso skliauto dekoravimą. Laiptais pakylam į antrą aukštą. Čia yra 10 kambarių. Vienas iš jų vadinasi karališko sosto kambarys. Jo lubose matosi šventyklų iš Aniene upės vaizdai, o sienose kabo

popiežiaus Juliaus II ir kažkokio kardinolo portretai. Ten pat yra paveikslai, vaizduoją šventosios šeimos gyvenimą. Biblioteka, biljardo kambarys, kardinolo miegamasis ir visi kiti čia esantieji kambariai stebina dekoravimo puošnumu, detalių tikslingumu bei dailininkų sugebėjimais.

Perėjus vilos rūmus, iš jų terasos atsiveria platus vaizdas į parką, į Tivoli ir į Romos apylinkes. Nusileidę akmeniniais laiptais žemyn, įžengiam į parką. Jis užima 35,000 kvadratinį metrų plotą, jame yra 50 didesnių fontanų ir apie 100 įvairių tvenkinių, 20 laiptų po 500 pakopų, 20 terasų, 20,000 vazonų su gėlėmis, 30,000 sezoninių gėlių, apie 15,000 įvairių krūmų bei medžių, apie 4,000 m. ilgio įvairių gyvatvorių, apie 9,000 kvadratinį metrų įvairių takų bei alejų.

Įžengę į parką, pirmiausia pasiekiam Fontana di Pegaso, kur yra statula legendarinio arklio su sparnais, paruoštais pakilimui. Pro arklio kojas trykšta stipri vandens srovė į aukštybes, kur saulės šviesa ją nuspalvina. Nusileidę laiptais kiek žemiau, įžengiam į kiparisų aikštę, kur auga patys seniausios Italijos kiparisai. Aikštė yra apskritimo formos ir joje iš mažų fontanų trykšta vandens srovės, pavarydamos šį kampelį labai jaukų ir viliojantį. Kiek toliau pasiekiam Fontana della

Natura. Čia matosi derliaus deivė statula, iš kurios daugybės krūtų veržiasi stiprios vandens srovės, primindamos gausias sėrybes, kurias ši deivė teikia žmonijai.

Nepertoliausia atrandam Fontana delle Mette, įsiterpusį tarp dviejų gėlių lysvių. Jo išvaizda atrodo beformė. Tai tik paprasta masė uolos, padengtos samanomis. Iš jos šonų trykšta vanduo į visas puses, o iš jos viršūnės stipri vandens srovė kyla į padanges. Ten pat kitas fontanas — Fontana delle Aquile, kur iš keturių erelių snapų vanduo trykšta žemyn, o ten, pavirtus į smulkius lašelius tarsi lietus, krenta žemyn.

Gal būtų pats įspūdingiausias yra Fontana del Neptuno. Jis pasižymi savo kolonų didingumu bei vandens srovės stiprumu. Fontano centre pro retą vandens srovę, tarsi užuolaidą, matosi jūrų dievo statula. Saulėtą dieną saulės spinduliai, atsimušę į vandens miglą, trykstančią iš fontano, sudaro gražių spalvų vaivorykštes. Virš Neptuno fontano matosi vargonų fontanas. Šis fontanas išduoda muzikos garsus, panašius į vargonų muziką. Garsą duoda vanduo, kuris puldamas į apvalius ir vingiuotus įdubimus, iš ten išstumia orą, o išstumtas oras priverčiamas eiti per vamzdžius, kurie ir groja tarsi vargonais.

(Bus daugiau)

SVENTO RASTO PAMOKYMAI IR PAAISKINIMAI KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKSCIONIUI

"Ieškokite taikos su visais ir šventumo, be kurio
nė vienas neregės Viešpaties". — Ebr. 12:14.

Dievo žmonės turi suvaldyti save ir nesiginčyti su broliais. Turime kovoti patys su savimi, ir nugalėti savo nedorus troškimus. Asmeniškai nereikia kovoti su velniu, mes jo nenugalėsime. Bet reikia priešintis jam. Netolimoje ateityje Viešpats suris šėtoną tūkstantiniu metų. Jis nugalės diejį Dievo ir žmonių priešą ir išardys visus jo darbus, bet tam darbai yra paskirtas tūkstantis metų. Tas darbas ne mūsų, bet Viešpaties. Mūsų uždavinys yra nugalėti save. Priversti savo kūną, kad klausytų Viešpaties įsakymų, sergėti save nesuteptais su šiuo pasauliu, ir vengti šėtono statytuosius slėstus, kuriais jis nori sukelti mūsų tarpe nesutikimus ir suardyti mūsų ramybę.

SV. RASTO TYRINETOJA!

J. Muzikant, 195 Van Pelt Avenue, Staten Island, N. Y. 10303

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA

6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Prima ligoninė pagal susitarimą.
Jei neatliepia, skambinti 374-0004

DR. PAUL V. DARGIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community Hospital

Medicinos direktorius
1938 S. Main St., Westchester, IL

VALANDOS: 9-9 darbo dienomis ir
kas antrą sešadienį 9-3 val.

Tel.: 562-2727 arba 562-2722

TEL. — 3E 3-5893

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBĖ AKIŲ LIGOS

3907 West 103rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI

2618 W. 71 St. Tel. 737-5142

Tikrina akis, Pritaiko akinius ir
"contact lenses"

Val. pagal susitarimą. Uždaryta trec

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA

2456 WEST 43RD STREET
Val. antrą, 1-4 popiet.

ketvirtą, 6-7 val. vak.

Ofiso telefonai: 776-7330

Residencijos telefonai: 448-5543

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Centra praktika, spec. MOTERŲ lig.

Ofiso 2462 WEST 57th ST. 2ND FL.

Tel. PR 8-1223

OFISO VALA: pirm. antrą, trečią

ir penkt. 9-4 ir 6-8 val. vak. Seštadi-

niais 9-4 val. popiet ir kitu lais-

val. pagal susitarimą.

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTA

Aparatai - Protezai. Med. dar-

bai. Speciali pagalba kolom-

barui. Supportai ir t. t.

Val.: 9-4 ir 6-8, Seštadieniai 9-1

2460 West 43rd St., Chicago, IL 60625

Tel.: PR 8-5884

FLORIDA

DR. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo

takų chirurgija.

5025 CENTRAL AVE.

St. Petersburg, Fla. 33710

Tel. (813) 321-4200

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. SERRAS

Tel. WA 5-8063

MOVING

Apdraustas perkraustymas

ir įvairių atsargų.

ANTANAS VILIMAS

Tel. 376-1882 arba 376-5996

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Laidimai — Pilna apdrauda

ZEMA KAINA

R. SERRAS

Tel. WA 5-8063

MAŽOJI LIETUVA SENIAU IR DABAR

Dr. Jonas A. Stiklorius Amerikos lietuviams visai nepažįstamas. Dabartiniu metu jis yra VLIKo narys, kuriame dirba visiems lietuviams naudingą darbą. Paskutiniame Kario numeryje jis rašo labai įdomų straipsnį apie Mažąją Lietuvą. Spausdiname dalį to darbo. Norima, kad platesni Amerikos lietuvių sluoksniai susipažintų su dr. Stikloriaus mintimis.

N. Red.

Mažoji Lietuva yra svarbus veiksnys Lietuvos istorijoje, tačiau kartais primiršamas. Dėl to svarbu bent šen bei ten, atitinkamomis progomis, prisiminti Mažąją Lietuvą bei įvykius ir faktus, turėjusius įtakos ir jos likimui.

Pradžioje naudinga prisiminti, kas iš viso yra Mažoji Lietuva. Mes žinome, kad iki 1918 m. vasario mėnesio 16 dienos, kada Lietuva atstatė savo nepriklausomybę, viena — didesnė — Lietuvos dalis buvo rusų caro imperijos, o kita — mažesnė — vokiečių kaiserio imperijos okupacijoje. Iš čia ir pavadinimai — "didžioji" ir "mažoji" Lietuva, kurie prigijo, nors ir ne visai tikslūs, nes "didžioji" ne tokia jau didelė, o "mažoji" ne tokia jau maža.

Kartais galvojama, kad Mažoji Lietuva yra tas pats, kaip Klaipėdos kraštas. Faktiniai tačiau Klaipėdos kraštas — kurį sudaro Klaipėdos miestas, ir Klaipėdos, Šilutės ir Pagėgių apskritys — yra tik viena, būtent šiaurinė Mažosios Lietuvos dalis. Į Mažosios Lietuvos sąvoką įeina dar ir tos žemės, kurios yra tarp Baltijos jūros, Kuršių marių ir Nemuno upės. Vokiečių valdymo laikais, iki 1945 m. tai buvo Rytprūsių provincijos šiaurinė dalis, o dabar, 1945 m. prasidėjusios bolševikinės okupacijos laikais, pavadinta "Kaliningradskaja oblast" ir įjungta ne į okupuotą Lietuvą (LT-SR), bet į Rusijos socialistinę federatyvinę sovietų respubliką (RSFSR). Žymesnieji Mažosios Lietuvos miestai, šalia Klaipėdos, yra Karaliaučius, Tilžė, Ragainė, Įsrutis, Gumbinė.

Bus lengviau suprasti Mažąją

Lietuvą, jos padėtį ir problemas, jeigu bent trumpai pažvelgsime į jos praeitį.

Jau devintajame amžiuje po Kristaus, žemės tarp Nemuno ir Vyslos buvo apgyventos prūsų kildų: sūduvių, nadruvių, skalvių, sembų, pagudėnų ir kitų. Čia reikia ir pažymėti, kad anais laikais skirtumai tarp genčių buvo nevisados ryškūs ir sienos tarp jų gyvenamų žemių toli gražu nevisados tiksliai nustatytos. Kartais, pavyzdžiui Vytauto, buvo laikoma, kad žemaičiai gyvena žemės iki pat Baltijos jūros, net iki Karaliaučiaus.

I dešimtojo amžiaus pabaigą, o išai pradėjo susidurti su lenkais. Lenkų karaliai: Boleslovas Narsusis, Boleslovas Kreivbuornis, Boleslovas Garbiniutasis ir kiti, visi mėgino prūsų užkariauti, neva tai su tikslu juos apkrėstyti, bet faktiniai norėdami juos pavergti, bet jiems visiems nepasisekė, nes prūsai kietai ir sėkmingai gynėsi. Taipogi ir švento Vaitiekaus (Adalberto) ir švento Brunono (Bonifacio) pastangos apkrėstyti prūsų nepasiekė tikslo. 1228 m. vyskupas Kristijonas kovai su prūsais įsteigė Dobrinės brolių ordiną, tačiau ir tam nepavyko. Tad, pagaliau, Šlezijos princas Henrikas pata-riamas, Mazovijos kunigaikštis Konradas pasikvietė į talką iš Artimųjų Rytų, "Svenčiausios Mergelės Marijos Vokiečių Ordną" (Bruder der deutschen Ordens Sankt Mariens zu Jerusalem). Tas ordinas savo ofi- cialiu ženklu buvo pasirinkęs juodą kryžį ant balto apsaus to ir dėlto jo riteriai buvo vadinami kryžiuočiais. Jau 1228 m. tas ord nas atsirado paprū- sėje ir pradėjo kariauti prieš

prūsus. Maždaug tuo pačiu lai- ku, toliau į šiaurę, kuršių ir ly- vių žemėse, Dauguvos upės žio- tyse pradėjo kurtis vokiečiai pirkkliai. 1201 m. jų apsaugai bu- bo pastatyta Rygos pilis, o 1202 m. įsteigtas ordinas "Fratres Militiae Christi" ("Schwertbrue- der"). Šitas ordinas savo oficia- liu ženklu buvo pasirinkęs rau- doną kalaviją ant balto apsaus to ir dėlto buvo žinomas kaip kalavijuočių arba kardinkinių ordinas. Šitas ordinas savo ruož- tu pradėjo veržtis į pietus į Žemaičius. Abiejų ordinų galu- tinis tikslas buvo susijungti į vieną didelę, galiną valstybę, kuri turėjo tapti nuo, maždaug, Gardino iki pat Baltijos jūros Suomij įlankos, o gal dar ir to- liau.

Šitie faktai, tarp kitko, rodo akivaizdžiai, kad mūsų proble- mos su mūsų kaimynais lenkais ir vokiečiais siekia gana toli į praeitį.

Kalavijuočių ordino veržimas į pietus buvo sustabdytas kai jų kariuomenė buvo sumuš- ta Saulės mūšyje, 1236 m., bet kryžiuočių ordinui sekėsi ge- riau ir jam pavyko, per maž- daug 30 metų veržimosi, pasiek- ti Nemuną.

Jau 1252 m. riteris Eberhard von Seyne pastatė Klaipėdos pi- lį, kuri buvo ordinui svarbi strateginiu atžvilgiu, ir štai ko- dėl:

Prūsams, kariaujantiems prieš kryžiuočius, dažnai ateidavo pa- dėti žemaičiai, o prūsai savo ruožtu padėdavo žemaičiams kariauti prieš kalavijuočius.

Patogiausias kelias žemai- čiams ir prūsams, susisiekti bu- vo per skalvių ir nadruvių žemę, atseit maždaug dabartinį Klaipėdos kraštą, arba ir per Kuršių Neringą. Tad abu ordi- nai, naudodami Klaipėdos pilį kaip bazę, galėjo bandyti sut- rukdyti prūsams ir žemaičiams susisiekti, ir taipogi bandyti ne- prileisti jų prie jūros. Be to, Klaipėdos pilis ordinų rankose sujungė, tegul ir tik silpnai, abiejų ordinų valdomas žemes ir taipogi sudarė vidurinę dalį

tos strateginės operatyvinės ašies, kurią sudarė keturi mies- tai keturių upių žiotyse, būtent: Dancigas prie Vyslos, Karaliau- čius prie Prėgliaus, Klaipėda prie Nemuno ir Ryga prie Dau- guvos. Ši ašis turėjo būti ir bu- vo pagrindu visai ordinų eks- pansijai į prūsų, žemaičių, kur- šių ir lyvių žemes, atseit į tai kas šiandien yra Lietuva, Lat- vija ir Estija.

1236 m. sumuštas Saulės mū- šyje, kalavijuočių ordinas jau 1237 m. įsijungė į kryžiuočių ordiną ir nustojo veikti kaip at- skiras savistovus vienetas. Kry- žiuočių ordinas per tai sustiprė- jo ir savo ruožtu dar stipriau- emė veržtis į Prūsus. 1253 m. tas pats Eberhard von Seyne pastatė Jurbarko (Georgen- burg) pilį. Maždaug tuo pačiu laiku buvo pastatyta ir Kara- liaučiaus pilis, o jau 1255 m. kryžiuočiams pasisekė užimti visą Sambiją (sritį aplink Ka- raliaučių, prie Baltijos jūros).

Ne visą laiką tačiau ordinui sekėsi. Šai, 1260 m. ordino ka- riuomenė ties Durbe buvo žemaičių sumušta ir tuo, žinoma, ordino padėtis smarkiai pablogė- jo. Tuo pasinaudodami prū- sai sukiilo, sunaikino eilę ordi- no pilių ir nubloškė kryžiuo- čius atgal net iki Kulmo sri- ties, iš kurios jie buvo pradė- ję savo ekspansiją dar prieš 30 metų. Karyžiuočiai tačiau bu- vo atkaklūs ir be to, dar žino- ma, turėjo vakarų Europos pa- galbą ir paramą, ir dėlto jie sa- vo ekspansijos nesustabdė. Tad jau 1274 m. ordinas jau vėl bu- vo atkariavęs prūsų žemes iki Prėgliaus. Po to ordinas pama- žiau užėmė Nadruvią, Skalvią, ir taipogi visą Sudavią. Taip kad 1283 m. ordinas jau vėl buvo atsiėmęs visas prūsų žem- es iki pat Nemuno.

Vertinant šitokią padėtį, rei- kia tačiau turėti galvoje, kad toks valdymas visai nebuvo val- dymas dabartine, moderniaja prasme. Valdymas anais laikais reikė tik tiek, kad ordinas jau vėl buvo atsiėmęs ir atstatęs sa- vo pilis, kurių buvo anksčiau nustojęs, ir kad prūsai jau ne- beįstengė organizuotai, dides- niu mastu priešintis. Tikrumo- je, kryžiuočiai valdė ne ką dau- giau kaip savo pilis ir jų arti- mesnes apylinkes. Anais laikais visa prūsų šalis buvo dar dide- le dalimi padengta tankiomis, kartais net nepraeinamomis gi- rionimis ir nei kryžiuočiai, ne ki- ti svetimtaučiai nedrįso į tuos kraštus eiti kitaip kaip su di- doku ginkluotų vyrų skaičiu- mi. Tad kryžiuočių valdžia bu- vo, moderniais terminais ta- riant, tik formalus, bet ne fak- tino pobūdžio.

(Bus daugiau)

— Iš Irano ateinančios žinios sako, kad 53 amerikiečiai, lai- kyti JAV ambasadoje Tehera- ne, išvežti į 11 Irano kalėjimų.

Mažeika & Evans

Laidotuvių Direktorai

6845 SOUTH WESTERN AVE.
Tel. 737-8600-01

9837 SOUTH KEDZIE AVE.
Tel. 422-2000

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE
Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYCIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖS AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

N A R I A I:

Chicago

Lietuvių

Laidotuvių

Direktorių

Asociacijų

AMBULANSO
PATARNAVIMAS

TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIEŠTO
DALYSE.

PHILLIPS - LABANAUSKAS

3307 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIŪNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE.

Tel.: LAfayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE.

Tel.: YArds 7-1x38 - 1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNŪS (LACKAWICZ)

2424 WEST 69th STREET

REpublic 7-1213

2314 WEST 23rd PLACE

Virginia 7-6672

11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HALSTED STREET

Tel. YArds 7-1911

SOPHIE BARCUS

RADIO ŠEIMOS VALANDOS

Vijos programos iš WOPA,

1498 Kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pir-
madienio iki penktadienio 4:00
4:30 val. vak. Seštadieniais ir
sekmadieniais nuo 8:30 iki 9:30
val. ryto.

Vedėja Aldona Daukas

Telef.: HEmpleck 4-2413

7159 So. MAPLEWOOD AVE.

CHICAGO, ILL. 60629

"Lietuvos Aidai"

— KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ

— Programos vedėja

Kasdien nuo pirmadienio iki penk-
tadienio 8:30 val. vakaro.

Vijos laidos iš WOPA stoties

bangos 1490 AM.

St. Petersburg, Fla., 12:30 val. p.p.

ir WTIS stoties 1110-AM bangos.

2646 W. 71st Street

Chicago, Illinois 60629

Telef. 778-5374

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS
THAT ARE ALLOWING SAFE
FOLLOWING DISTANCES...

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF
THERE'S A SUDDEN STOP WHILE
YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY...

IF YOU DRIVE AT THE
MINIMUM SPEED STAY IN
THE RIGHT LANE.

Nuo
1914 metų

Midland Savings
nauja taupymo...
paskolų reikalus visos mū-
su apylinkės. Dėkojame
Jums už mums parodytą
pasitikejimą. Mes norė-
me būti Jums naudingi ir
ateityje.

Sąskaitas apdraustos
iki \$40,000
2657 W. 69 STREET
Chicago, IL 60622
Tel. 925-1111
8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND
SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION
4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILL. 60632
PHONE 254-4470

5 1/2%

Passbook Savings.

7 1/2%

4 Year Savings
(Minimum \$500)

Certificate

"Iš kur tas, žaltys, viską žino?"

(R) LB Marquette Parko Apylinkės valdyba vis ką nors idomius sugalvoja. Prieš kurį laiką buvo surengta kultūrinė popietė su dr. V. Dargio paskaita ir menine dalimi — dramaturgo P. Vaičiūno pamėgimu, suvaidintu viena veiksma iš "Tuščių pastangų". Idomusia, kad vaidinimą buvo įtraukti ir neprofesionalai, gal niekaip nevaidinę, kurie savo vaidmenis atliko pasigėrėtinai. Publikai labai patiko. Tai meno renginių vadovė p. Teodoros Serapinienės nuopelnas.

Šių metų balandžio 26 d. ta pati Marquette Apylinkė surengė vakarą. Programai atlikti buvo pakviestas iš Nev Yorko visiemis žinomas aktorius humoristas Vitalis Žukauskas.

Svečių prisirinko pilnutėlė Svč. Merg. Marijos Gimimo parapijos salė. Svečius trumpai pasveikino (R) LB Marquette Parko Apylinkės pirm. I. Petruskauskas, pristatydamas svečių iš Nev Yorko.

Vitalij Žukauską dauguma žino — ką čia apie jį daug bera-

žyti. Susirinkome užmiršti tą neįdomią pilką kasdienybę, o svečias apie ją daugiausia ir kalbėjo! Tačiau čia ir pasirodė V. Žukausko talentas: ta kasdienybė, smulkūs šeimų barmeliai, vaikų nutautėjimas, sotaus žmogaus praradimas idealizmo, etc., parodyta tokioje spalvingoje šviesoje ir taip komiškai, kad, rodos, lyg save veidrodys matytai, lyg ir vėl ne — savo gerą pažįstamą tokį skaudžiai juokingą! Nuo gretimo stalo atklydo snabždesių išreikšta mintis: "Iš kur tas, žaltys, viską žino?"

Programa tęsėsi valandą, bet niekam nenusibodo: kasdienybės pilkuma užsimiršo.

Po programos sekė gera vakarienė. Kas norėjo, galėjo ir pašokti Venckaus kapelai smagiai grojant.

Už šį jaukų parengimą padėką priklauso LB (R) Apylinkės v-b-ai labiausiai p. p. Teodorai ir Ignei Serapinams, pakviesiems mielajam humoristai V. Žukauskai ir atlikusiems didele dalį kitų organizacinių darbų.

D. T.

TRUMPAI

— Kompoz. Alfonsui Mikulskui, mininčiam muzikinės veiklos 50 metų sukaktį, JAV LB Kultūros taryba paskyrė 1,000 dolerių premiją, kurią įteikė tarybos pirm. Ingrida Bublėnė. Premijos mectenatės yra Lietuvos Vyriausybės Fondas.

— Žurnalas Karys šįmet mini 60 metų sukaktį. Ta proga New Yorko ramovėnai, birutietės, savanoriai ir šauliai ruošia minėjimą rugsėjo 20 dieną.

— Frank Petruskauskas, Syracuse, N.Y., dažnai parašo laiškus vietos laikraščiams pavergtos Lietuvos ir lietuvių reikalais. Tai pati geriausia informacija. Jis yra Lietuvos Vyčių 140 kuopos pirmininkas ir Amerikos Lietuvių Tarybos įgaliotinis.

— Giedrius Ambrozaitis iš Grand Rapids, Mich., paskelbtas Vasario 16 gimnazijos Vokietijoje geriausiu mokiniu pirmajai šios mokslo metų pusmečiui. Toje gimnazijoje jis mokosi antrus metus.

— Algis Kličius išrinktas Montrealio lietuvių kredito unijos "Litas" pirmininku, Romas Išganaitis — vicepirm. ir Gytis Vazalinskas — sekr. Praeitą kadenciją pirmininku buvo Juozas Bernotas.

— Tradicinis Čikagos Džukų Draugijos balius ruošiamas gegužės 17 d. Jaunimo centre.

— Čikagos Lietuvių Moterų klubo kokteilis ir priešpiečiai įvyks gegužės 14 d. 11 val. ryto Beverly Country klube. Dalyvaus ir rodys savo talentus Gintaro balius debutantės. Baliaus bus sekant mėnesį. Programą praves buvusi debutantė Giedrė Čepaitytė. Sveigos šeiminkės bus ponios — Leontina Dargienė, Dorothy Jakus ir Marija Utz. Žinias suteikė Liucija E. Satkoff, ryšių su visuomene bei garsinimų pirmininkė.

— Balys Brazdžionis iš Marquette Parko savo laisše tarp kitą taip rašo: "Radijo programai labai sunku išsilaikyti, stotims

vis keliant kainą. Tenka sukti galvą, kaip ją išlaikyti. "Lietuvos Aidų" programai reikia per metus suleisti 16,000 dolerių. Nuostoliams išlyginti rengiami piknikai ir banketai. "Lietuvos Aidų" programa maloniai kviečia savo klausytojus ir svečius atsilankyti gegužės 17 d. 6:30 val. vak. į renginį šaulių salėje".

— Nuo a.a. Elepos Bagdžius mirties prabėgo jau metai laiko. S.m. gegužės mėn. 10 d. 1 val. popiet. Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse — Section 70, lotas 16, 4401 West 111th Street, Chicago, Ill., įvyks paminklo šventinio apeigos. Nuširdžiai kviečiame gimines, draugus ir pažįstamus dalyvauti.

Vyras, sūnus

— SLA 134-osios Moterų kuopos susirinkimas įvyks šeštadienį, gegužės 10 d. 12 val. Chicago Savings bendrovės patalpose, 6200 S. Western Ave. Visos narės kviečiamos atsilankyti. V-b-

— Veneuelos Lietuvių Draugija, švedama sėkmingos veiklos 10 metų sukaktį, rengia Motinos Dienos minėjimą s.m. gegužės 10 d. šeštadienį, šaulių salėje, 2417 W. 43rd St. Bus trumpa programa, veiks laimės šulinys, šokiama groš šaunus orkestras; šampanas ir šilta vakarienė. Pradžią 7:30 val. vak. Vietas rezervuoti tel. 776-3727. Aukš. \$10 asmeniui. (Pr.)

ROMO KALANTOS MINEJIMAS

Minėjimas įvyks 1980 m. gegužės 18 dieną, tuoj po sumos (11:45 val.) Svč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos salėje, 6820 S. Washenaw Ave. R LB Marquette Parko apylinkės valdyba ruošia Romo Kalantos atšventinimą ir Antano Kalinausko ketverių metų herojiškos mirties sukakties minėjimą.

Minėjimui pritaikyta nauja meninė programa atliks Dainininkų Būrelis.

Visa lietuvių visuomenė šiamc minėjime prašoma dalyvauti. Valdyba

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

MARIJA NOREIKIENĖ

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. WA 5-8737

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

MAISTAS IR EUROPOS SANDĖLIŲ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp. MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 8-2737

V. VALANTINAS

MOTERYS NORD SAVE NUMOTERINTI

Jau daug metų praėjo, kai Amerikos moterys stengiasi pasidaryti "vyrais", atseit — būti visur tokomis, kokie esą vyrai. Ta jų organizacija pasivadino Equal Rights Association — ERA. (Kitur sako Equal Rights Amendment.)

Bet, deja, tos moterų užmačios ne taip jau lengvai pildosi. Paskutiniaisiais laikais jų pačių tarpe pasireiškė "Jelė opozicija. Springfielde t.s. opozicionierės išmaršavo į gatves ir pareikalaavo sustabdyti ERA. Plakatuose ir garsiai šūkavamos opozicionierės reikalavo sustabdyti propagandą moteris "sulyginti su vyrais. Anot jų, tokia moterų užgaida yra visiškai priešinga prieš moters prigimtį, jos paskirti gyvenime, jos kūno konstitucija ir prieš religijos dėsnius. Vyras turi būti autoritetas, o moteris — gerbiama. J. Z.

RECEPTAS

— Pasakysiu tau kaip padaryti labai skanų kokteilį: pripilk ketvirtą dalį raudono vyno, ketvirtą baltą, ketvirtą konjako, ketvirtą pepermonto ir ketvirtą romo ir sumaisyk gerai.

— Bet tū juk jau bus penkios ketvi. (adadės!)

— Na, jeigu tai, tū juk paimk didesnę stiklinę.

VIESBUTYJE

— Kiek turiu mokėti už nakvynę? — O ką tamsta turėjai? Kambari? — Ne, aš miegojau salėje ant stalo.

— Už tokią didelę vietą tamsa turėsi dvigubai užmokėti — 20 dolerių.

SKIRTINGA MOTERISKĖ

Teisme senutė nenorėjo pasakyti savo amžiaus, bet pagaliau ji tą padarė. Ramindamas ją, teisėjas sako:

— Matai, nieko blogo neatitikti.

— Dar gali atsitikti. Visoms savo kaiminkoms aš tvirtinau, jog turį virš šimto metų, tuo tarpu aš esu tik 94 metų.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano SULO paruoštą, — teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėtą, "Sūdavo" išleista knyga su legališkėmis formomis.

Knyga su formomis gauna. 1739 South Halsted St., Chicago, ILL. 60608. Kaina \$3.00.

ATSIMINIMŲ SKIRSNELIAI

Graži, lengvai skaitoma ir įdomi 250 puslapių knyga, sukrauta autorius troboje. Čikagos ir apylinkės lietuviai, skirsnelių mėgėjai, prašomi atvykti ir knyga pasiimti. Kitur gyvenantieji prašomi užsisakyti paštu.

Autoriaus adresas: 7114 S. Campbell Ave. Chicago, IL 60629

Juozo Šmotelio

Knygos kaina — 5 doleriai.

RESORT — RENTING

Kurorte išnuomojama

ATOSTOGAUTOJAI!

Kam Jums mokėti aukštas kainas kitataučių moteliuose kai Jūs galite apsigyinti pas vietos lietuvių už trečdali kainos ir turėti patogumus naudojantis virtuve, indais, šaldytuvu, skalbimo mašina ir kitais patogumais. Prašome kreiptis: Antanas Rakauskas 1125 Boca Cicco Isle St. Petersburg Beach, Fla. 33706 Tel. (813) 367-4156

REAL ESTATE

Manai, Zėmė — Pardavimui REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS. DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

• NAMŲ PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS • NOTARIATAS • VERTIMAI.

VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA

J. BACEVIČIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

- 4 BUTŲ mūrinis Lemonte.
- 2 BUTŲ mūrinis, gerai užlaikytas, Marquette Parko rajone.
- RESTORANAS su namu ir visais įrengimais Marquette Parke.

SIMAITIS REALTY

Notary Public

Insurance, Income Tax

2951 W. 63rd St. Tel. 436-7878, 839-1784 arba 839-5568.

JEI GALVOJATE

PIRKTI AR PARDUGTI, nuomoti ar apdrausti savo nuosavybę Chicagoje ar bet kur Amerikoje, prašome skambinti ar užteiti į mūsų įstaigą. Mes visuomet pasiruošę jums patarnauti. Mes priklausome MLS ir turime kompiuterį. Virš 500-tai namų pasirinkimui. BUDRAITIS REALTY CO. 6600 S. Pulaski Road Tel. 767-0600 Independently owned and operated

RESORTS AND VACATIONING

Kurortai ir Atostogų Vietos

UNION PIER, MICH.

Išnuomojamas 5 kambarių butas, 3 miegamieji su 4 lovomis, birželio ir liepos mėn. Pigiau mėnesiams, negu savaitėms. Nepilnas blokas nuo vandens. Skambinti 737-2847

HELP WANTED — MALE-FEMALE Reikia Darbininkų ir Darbininkių

COOK AND ASSISTANT COOK

Needed for Camp Sokol, New Buffalo, Michigan, on Shores of Lake Michigan. Salary plus room & board. Season June 23rd thru Sept. 1, 1980. Call JOHN CERVENKA (312) 964-0229

PERSONAL

Asmenų ieško

PAIEŠKOMA MOTERIS, kuri galėtų gyventi kartu su senyvo amžiaus moterimi bungalow name, 6934 S. Arden. Tel. PR 8-6158

RENTING IN GENERAL

N u o m o s

IŠNUOMOJAMAS 6 kamb. neapšildytas butas su 3 miegamais Bridgeporto apylinkėje. Tel. LA 3-1387

• Kolorado upė ties Lava Falls yra sraunčiausia. Potvynių metu vanduo teka 30 mylių per valandą greičiu ir sukelia iki 12 pėdų bangas.

ELECTROS ĮRENGIMAI, PATAISYMAI Turiu Chicago miesto leidimą. Dirbu ir užmiestyje greitai, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

D E M E S I O 62-80 M. AMŽIAUS VAIRUOTOJAI Tiksliai \$120 pusmėčiui automobilio Liability apdraudimas pensininkams A. LAURAITIS 4645 So. Ashland Ave. 523-8775

GENERAL REMODELING • Alumin. langai, durys, medžio apmušimai • Stalinių darbų, cemento laiptų, porčių, stogų ir visa kita. FETTING'S CONSTRUCTION 7152 So. Kedzie Avenue Tel. 776-8505

A. TVERAS

Laikrodžiai ir brangenybės Pardavimas ir Taisymas 2646 West 69th Street Tel. REpublic 7-1941

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus

P. NEDAS, 4059 Archer Ave. Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5980

M. SIMIUS

Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood. Tel. 254-7450 Taip pat daromi vertimai, giminių iškvietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitoki blankai.

HOMEOWNERS POLICY

F. Zapalis, Agent 3208 1/2 W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60642. — 424-8654 State Farm Fire and Casualty Company

ADVOKATŲ DRAUGIA VALDEMARAS BYLATTIS ir VINCAS BRIZGYS

Darbo val.: nuo 9 ryto iki 7 vak. Šeštadieniais nuo 9 iki 12-tos arba pagal susitarimą. Telefonuoti 778-8000

Advokatas

GINTARAS P. ČEPENAS Darbo valandos: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vak. Šeštadienį nuo 9 val. ryto iki 12 val. d. Ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 arba 776-5163 2649 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

DENTURE WEARERS

A major advancement CUSHION GRIP DENTURE ADHESIVE one application holds comfortably up to 4 days

PASSBOOK SAVINGS...

the best way to save regularly!

5 1/2% per year

OUR SAVINGS CERTIFICATES EARN UP TO 8%

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon, Tue, Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

see us for HOME financing.

AT OUR LOW RATES

WITH REPAYMENT TO FIT YOUR INCOME

INSUR. D

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon, Tue, Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905

Mutual Federal Savings and Loan

2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILLINOIS 60608

PETER KAZANAUSKAS, President Phone: Virginia 7-7747

HOURS: Mon, Tue, Fri. 9-4 Thur. 9-8 Sat. 9-1

SERVING CHICAGO AND SUBURBS SINCE 1905